

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

3 oktober 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de wateroverlast van 23 augustus 2002 in het Antwerpse
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vooralsnog falende recyclage van autowrakken en de invoering van een statiegeld voor auto's

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geluidsoverlast veroorzaakt door de NMBS

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpak van zwerfvuil

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het zwerfkattenprobleem en de weerslag op de mussenpopulatie

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de dioxinevervuiling door Indaver

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over maatregelen om de geluidsoverlast van het luchtvaartverkeer overdag terug te dringen

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanstellen van milieubemiddelaars

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzameling van pennaalden

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toekomst van het Natuureducatief Centrum De Vroente

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de rol van de minister in het politiek overleg aangaande de toekomst van het Lappersfort te Brugge

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 3 oktober 2002

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De interpellatie wordt gehouden om 10 uur.*

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de wateroverlast van 23 augustus 2002 in het Antwerpse

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de wateroverlast van 23 augustus 2002 in het Antwerpse.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik herinner me een soortgelijke interpellatie, daterend van 7 oktober 1998. Die interpellatie was ingediend door mezelf, door de heer Sauwens en door de heer Malcorps, en was gericht aan toenmalig minister Kelchtermans, bevoegd voor leefmilieu en tewerkstelling. Die interpellatie dateert dus van exact 4 jaar geleden.

Naar aanleiding van de hevige neerslag tijdens de nacht van 23 op 24 augustus 2002 werd vooral het noorden van Antwerpen andermaal zwaar getroffen door wateroverlast. Ondanks allerhande beloftes dat zulke rampen niet meer zouden kunnen voorvallen, was de schade aan eigendommen weer heel groot. In sommige Antwerpse wijken – de Merksemse wijk Ganzemate, maar ook andere – liep het water voor de derde maal in vier jaar tijd de woningen binnen. Die wateroverlast is duidelijk het gevolg van een veeleer gebrekkige waterhuishouding in Antwerpen. Ik denk daarbij in de eerste plaats aan het niet uitbaggeren van het Schijn.

Reeds in oktober 1998 hebben we aan toenmalig minister Kelchtermans een stand van zaken gevraagd met betrekking tot de uitbaggering van het

Schijn en andere zaken. Hij vertelde ons toen dat het te duur zou zijn om alle noodzakelijke werken ineens uit te voeren, met als gevolg de schrijnende situaties die we nu nog steeds in het Antwerpse moeten meemaken.

Blijkbaar moet er eerst iets heel ernstigs gebeuren vooraleer de overheid concreet ingrijpt, want op 19 september jongstleden heeft de Vlaamse regering dan toch eindelijk beslist om de vereiste 2,7 miljoen euro vrij te maken voor het verwijderen van de resterende 42.000 ton slib in twee van de drie kokers van het Groot Schijn. Mevrouw de minister, ik ben u daar dankbaar voor, maar ik moet toch opmerken dat het een laattijdige vrijmaking is en dat veel problemen vermeden hadden kunnen worden indien dit eerder was gebeurd. Uiteraard kan ik u de fouten van uw voorganger niet verwijten. Dat is ook niet mijn bedoeling. Trouwens, gedane zaken nemen geen keer.

Mevrouw de minister, kunt u me zeggen wat de timing is voor de uitvoering van de twee resterende kokers ? Op welke termijn denkt u tot de werken te kunnen overgaan ? Iedereen weet immers dat het omvangrijke en moeilijke werken zijn waar onder meer bulldozers aan te pas komen en waarbij op heel regelmatige tijdstippen gaten moeten worden gemaakt. De zuivering van de eerste koker nam niet minder dan anderhalf jaar in beslag.

Hoe denkt u het onderhoud van die kokers in de toekomst te kunnen verzekeren ? We kunnen nu eenmaal niet vermijden dat slib terugkomt. Werden middelen voor het verder onderhoud van de kokers uitgetrokken ?

De uitbaggering van het Schijn is primordiaal. Toch zijn nog andere maatregelen nodig. Dit is nogmaals duidelijk gebleken naar aanleiding van de overstromingen die in augustus in het Antwerpse plaatsvonden. In de lokale kranten hebben we gelezen en op de Antwerpse gemeenteraad hebben

Dewinter

we vernomen dat er een aantal beoordelingsfouten werden gemaakt. Daarbij worden er verwijten heen en weer geslingerd tussen de stad Antwerpen, het Vlaams Gewest, de civiele bescherming, de waterhuishoudingsmaatschappij, enzovoort. Hoe schat u de eventueel begane beoordelingsfouten in? Welke fouten werden precies gemaakt en door wie? Werd door uw diensten een evaluatie gemaakt om dergelijke problemen in de toekomst te verhelpen? Zo ja, kunt u ons die meedelen?

Ik heb ook nog een vraag met betrekking tot de gewestplannen en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, een vraag die het lokale aspect misschien overschrijdt. Met het lokale aspect bedoel ik dus de Antwerpse, en in het bijzonder de Merksemse situatie die een schrijnend voorbeeld vormt van de slechte invulling van de gewestplannen. Er is een laagland in die wijk. Dat heeft natuurlijk zijn redenen: het was moerasgebied, dat werd ingekapseld, met alle gevolgen van dien. Nu overstroomt dat gebied regelmatig, zodat allerlei – en soms zeer verre gaande – inspanningen nodig zijn.

Mevrouw de minister, met het Merksemse voorbeeld voor ogen zou het toch nuttig zijn om ook in dit kader de gewestplannen en het RSV eens te bekijken, zodat in de traditionele overstromingsgebieden en in de zogenaamde winterbeddingen van rivieren geen gebouwen meer kunnen worden opgericht. In hoeverre overweegt u om in bijkomende overstromingsgebieden en wachtbekkens te voorzien? Op die manier zouden de overstromingen kunnen worden tegengegaan.

Voormalig minister Kelchtermans heeft in het verleden wel geantwoord dat het om een heel uitzonderlijk verschijnsel ging. Hij zei dat bij de eerste overstroming in 1998. Volgens hem gebeurt zoiets zeer zelden, want slechts één keer op de duizend jaar zou een dergelijke regenval voorkomen. Mevrouw de minister, in plaats van één keer op de duizend jaar hebben we nu al een frequentie van drie keer op vier jaar. Dergelijke regenval is zeker niet zo uitzonderlijk meer. We moeten dus naar structurele oplossingen gaan.

Ik heb ook nog een vraag over Aquafin. De Vlaamse regering heeft daar immers toch wel meer dan een vinger in de pap. In het Antwerpse en het Merksemse is er naar aanleiding van de overstroming van augustus nogal wat kritiek geweest op het optreden van Aquafin als dusdanig. Ik weet niet in hoeverre de Vlaamse overheid daar onderzoek naar heeft ingesteld en wat daar eventueel de

bevindingen van zijn. Er wordt gezegd dat Aquafin veel uren heeft getalmd en dat er geen efficiënt werkend alarmsysteem was. Bepaalde ambtenaren zouden hun job niet gedaan hebben. Werd de verantwoordelijkheid daar al nagegaan en vastgesteld? Wat zijn de bevindingen terzake?

Over de verkavelingen in overstromingsgebieden heb ik het al gehad. Ik neem aan dat u ook daar wat uitleg over zult geven.

Tot slot heb ik nog deze laatste vraag in verband met de overstromingen. Bij de bevolking is er namelijk toch ook de volgende vrees. Een dergelijke overstroming brengt heel wat vervuiling met zich mee. Huizen en kelders lopen onder. Er komt ook heel wat viezigheid uit de riolen naar boven, zoals slib. De bewoners signaleren nu ook een rattenplaag. Mevrouw de minister, wat is het gevaar voor de volksgezondheid bij dergelijke rampen en overstromingen? Is er in een – bij wijze van spreken – nazorg voorzien, die eventueel de gevolgen voor de volksgezondheid onderzoekt en daar ook mogelijkerwijze oplossingen voor biedt?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, ik laat uiteraard het antwoord in detail aan de minister over. Ik wil echter toch reageren op de toon van de interpellatie van de heer Dewinter.

Hij stelt de situatie voor alsof het allemaal weer treurnis, kommer en kwel is, terwijl er toch duidelijk vooruitgang wordt geboekt in dit dossier. Natuurlijk zijn alle problemen nog niet opgelost, en er moet serieus verder worden gewerkt, wat ook zal gebeuren. Hoe dan ook, de problemen zijn een stuk minder erg dan bij de vorige overstroming.

Mijnheer Dewinter, u laat uitschijnen alsof het altijd even erg is, maar dat klopt dus niet. Er is ook al duidelijk geïnvesteerd in het vrijmaken van één koker, en er wordt ook geïnvesteerd in de volgende twee kokers voor een bedrag van 2,7 miljoen euro. De minister heeft ook al aangekondigd dat er een toetsing zal komen inzake overstromingsrisico's en nieuwe huisvesting.

Er is dus duidelijk vooruitgang in het dossier. U blijft een en ander echter allemaal even zwartgallig voorstellen. Daar wou ik toch even tegen protesteren.

De heer Filip Dewinter : Naar mijn normen was het heel positief.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, we weten uiteraard dat er problemen zijn in de omgeving van het Antwerpse als er uitzonderlijke regenval is. Dat is al vele jaren het geval. Ik wil hier zeker niet teruggaan naar wat er in het verleden is gebeurd of niet is gebeurd, maar het is inderdaad wel een erfenis van het verleden. Op het vlak van ruimtelijke ordening is er duidelijk een en ander fout gelopen. We zitten er echter mee, en op een of andere manier moeten we er een oplossing voor vinden.

Mijnheer Dewinter, op 23 en 24 augustus viel er in het gehele land op een aantal plaatsen een extreem hoge hoeveelheid neerslag. In Ekeren viel er in 7 uur niet minder dan 85 millimeter neerslag. Experts stellen dat een dergelijke regenval een retourperiode heeft van 900 jaar. Net als u kan ik echter ook niet anders dan vaststellen dat we de voorbije jaren geconfronteerd worden met neerslaghoeveelheden die uitermate uitzonderlijk zijn. Regenbuien die normaal gesproken maar om de zoveel honderd jaar voorkomen, blijken nu regelmatig voor te komen. Ik zal nu niet de discussie voeren over de mogelijke klimaatverandering, dat zullen we binnen enkele weken doen. Die eventuele klimaatwijziging zou echter wel een van de oorzaken kunnen zijn van dergelijke uitzonderlijke regenbuien.

Ik kom nu terug op de gebeurtenissen van 23 en 24 augustus. Door de regenval trad de Donkse Beek, die vanuit Brasschaat doorheen Ekeren naar het Schijn stroomt, buiten haar oevers. De betreffende wijken in die gemeenten hebben dan ook problemen gehad inzake wateroverlast. Volgens de technische dienst van de stad Antwerpen gebeurde de interventie op deze plaatsen sneller dan vroeger, al zijn er nog verbeteringen mogelijk. Op het ogenblik dat er op andere plaatsen wel al overstromingen waren, was dat nog niet het geval in Merksem. Merksem was vroeger hét zwarte punt : er waren altijd problemen in Merksem, ook als er op geen enkele andere plek iets gebeurde. Het is positief nieuws dat de heel zware investeringen aan de koker van het Schijn toch iets hebben opgeleverd. Merksem is niet langer het eerste acute punt. Er blijven nog problemen bestaan en die zullen in de toekomst worden opgelost. In tegenstelling tot een paar jaar geleden heeft de Vlaamse regering beslist om via een meerjarenprogramma meer dan 1 miljard te besteden aan die problemen. Ook de middelen van het FFEU werden definitief toegekend voor de problemen met het Schijn.

Volgens mij zijn er geen beoordelingsfouten gemaakt. De slibruiming van de Schijnkokers is een gigantisch werk. We zijn ter plaatse geweest en aan de hand van dia's werd aan de mensen uit de wijk getoond hoe er wordt gewerkt. Ik was onder de indruk. Het is een ongelooflijke opdracht om het slib uit de kokers te halen. De kostprijs is erg hoog en er zijn zware voorafgaande werken nodig. Natuurlijk moet de wetgeving inzake overheidsopdrachten worden toegepast waardoor er enige tijd verloopt tussen de beslissing en de uitvoering. Het dossier wordt in elk geval heel snel opgevolgd.

Over de wateroverlast van 24 augustus moet ik nog zeggen dat bij de indienstneming van een bijkomend pompstation in de zuiveringsinstallatie van Merksem een procedure werd ingesteld door Aquafin en de stad Antwerpen waardoor onmiddellijk wordt opgetreden bij een hoog waterpeil. De procedure werd door iedereen correct gevolgd.

Er werd vastgesteld dat het probleem minder omvangrijk was dankzij de reeds uitgevoerde werken. Het is natuurlijk altijd mogelijk om bepaalde acties via modellering nog te optimaliseren. De administratie en de afdeling Water zullen opnieuw praten over manieren om nog sneller en beter te handelen waardoor accurater kan worden opgetreden bij een uitzonderlijke neerslag.

U stelde ook een meer algemene vraag waarbij u de link legde met de ruimtelijke ordening. Wij volgen twee grote sporen inzake de problematiek van de wateroverlast. Enerzijds moet water ruimte krijgen. Gelukkig is iedereen daar ondertussen van overtuigd. De bestaande overstromingsgebieden moeten worden gebruikt bij wateroverlast en moeten dus worden gevrijwaard. Anderzijds moet ook worden ingegrepen bij de knelpunten. Het gaat dus over preventief en curatief optreden. Het zal nog heel veel geld vergen om in bepaalde wijken ingrepen uit te voeren zoals het bouwen van dijken, het ruimen en het creëren van bijkomende overstromingsgebieden.

Via het tweesporenbeleid willen we de problemen beheersbaar maken. Natuurlijk moet dezelfde strategie ook worden gevolgd op het vlak van ruimtelijke ordening via de BPA's, het RSV en de RUP's. Het ontwerp van decreet over integraal waterbeleid, dat binnenkort in de commissie wordt besproken, voorziet in een dergelijke aanpak waarbij ruimtelijke aanspraken via bekkenbeheersplannen zullen worden geformuleerd. Die moeten daarna volgens de procedures die eigen zijn aan de ruimtelijke ordening, worden vertaald in de RUP's. Voor de creatie van overstromingsgebieden en bijkomende

Dua

mende wachtbekkens wordt zowel in 2002 als in 2003 in 7,5 miljoen euro of 300 miljoen frank voorzien.

U vroeg ook wanneer de werkzaamheden helemaal voltooid zullen zijn. De eerste Schijnkoker werd ondertussen geruimd. De Vlaamse regering heeft op 20 september de gunning goedgekeurd voor de slibuiming van de resterende Schijnkokers. De ruiming van de twee overblijvende kokers zal onder normale weersomstandigheden in 2003 worden voltooid. Dit najaar zal ook de aanbesteding gebeuren voor de aanleg van twee persleidingen die het nieuwe pompstation aan de Schijnpoort moeten verbinden met het Lobroekdok. Hierdoor kan een deel van het water van het Schijn, dat afkomstig is van het bovenstroomse deel van het stroomgebied, worden afgeleid zodat de overwelving meer water kan ontvangen van de rioleringen die erin uitmonden. Het water wordt met andere woorden gekanaliseerd.

De andere geplande ingrepen worden in detail bestudeerd met een computermodel van het Schijn. Daarbij worden verschillende scenario's onderzocht waaruit moet blijken of de modernisering van het pompstation Rode Weel noodzakelijk is en wat het effect zal zijn van de ruiming van de wachtboezem voor het pompstation.

Voor de mensen is het soms moeilijk te begrijpen, maar het is nodig om eerst computersimulaties te doen, zo niet leveren investeringen van honderden miljoenen enkel op dat er op een andere plaats overstromingen ontstaan. De modellering moet eerst volledig op punt staan, want pas daarna kunnen we zeker zijn of ingrepen nodig zijn en waar die moeten gebeuren. Begin 2003 zal het plaatje rond zijn en zullen we weten wat nog moet gebeuren om overstromingen in het Antwerpse tegen te gaan.

Natuurlijk moeten we altijd voorzichtig blijven, want het is niet mogelijk om technisch voorzien te zijn op heel uitzonderlijke situaties zoals een regenval die maar eens in duizend jaar voorkomt. Er moet altijd een afweging worden gemaakt over de grootte van een investering en we moeten altijd blijven hopen dat dergelijke heel uitzonderlijke buien zich niet meer zullen voordoen.

Het dichtslibben van waterlopen moet in zijn totaliteit worden aangepakt. We proberen dat ook te doen en er aan de bron voor te zorgen dat er geen afvloeiing is van de gronden, door gronden niet

braak te laten liggen en door het aanleggen van gepaste oeverzones. Het Vlaams Gewest houdt verschillende campagnes om erosie te gaan. Ten behoeve van de gemeenten en de polders en wateringen is ook voorzien in kredieten voor erosiebestrijdende middelen of ingrepen. Dit verloopt heel goed. Er worden vrij veel projecten door gemeenten ingediend.

Anderzijds moeten we ook curatief optreden. Daartoe worden zandvangen gebouwd op plaatsen waar het sediment gemakkelijk kan bezinken. Deze zandvangen kunnen snel en goedkoop geruimd worden. Opwaarts van de Schijnkokers is er zo'n zandvang gepland. Die ingreep kan opnieuw de situatie verbeteren. De werken zullen wellicht klaar zijn eind 2003.

Mijnheer Dewinter, u vroeg ook of er niet is getalmd en of Aquafin niet in de fout is gegaan. Ik zou u het volledige verloop van de handelingen kunnen geven, maar dat zou ons te ver voeren. Er is een protocol opgesteld met Aquafin en de hulpdiensten over de manier van optreden. Als op zeker moment een bepaald waterpeil wordt bereikt, dan wordt iedereen verwittigd door een alarmcentrale.

Dat is ook toen gebeurd. Alle partijen werden verwittigd om 08.30 uur, terwijl het alarmpeil bereikt was om 08.14 uur. Op dat ogenblik verminderde de regen en begon het waterpeil te zakken. Dat heeft misschien de verwarring bij de mensen veroorzaakt, want er werd besloten even te wachten. Omstreeks 09.10 uur begon het opnieuw hevig te regenen. Om 09.30 werd begonnen met de installatie van de persleiding voor de noodpomp.

Om 10.10 uur werd de zogenaamde vliegende noodpomp opgestart. Dat is een pomp die altijd klaarstaat om te worden ingezet waar de nood het hoogst is. Ze staat in Merksem omdat we willen dat ze daar het meest efficiënt kan worden ingezet. De pomp heeft echter een beperkte capaciteit, zodat ze niet bijzonder veel hulp kon bieden. Het was een bijkomend middel.

Alle afgesproken procedures zijn door alle betrokken partijen gevolgd. Er kan dus bezwaarlijk worden gezegd dat een of andere dienst, zij het Aquafin of een andere, verantwoordelijk is voor het gebeurde.

U vraagt een structurele aanpassing, bijvoorbeeld voor verkavelingen in overstromingsgebieden. Het probleem met het genoemde principe van ruimte voor water is dat iedereen er weliswaar achter

Dua

staat, maar niet altijd bereid is om in de pas te lopen en het in de praktijk toe te passen. In het decreet op het integraal waterbeleid is voorzien in een watertoets, die verplicht is voor alle nieuwe ingrepen en verkavelingen. Zo zullen we in de toekomst kunnen vermijden dat er nog verkavelingen gebeuren in zones waarvan iedereen weet dat het daar niet zou mogen omdat er ruimte moet worden gegeven aan het water ingeval van overlast.

Dat is echter een toekomstgerichte maatregel. Ik vermoed dat ik uw vraag niet moet interpreteren als een verzoek tot onteigening van woningen waar de overheid toestemming heeft gegeven om te bouwen. Dat zou al te drastisch zijn. Er zijn wijken die wateroverlast kennen. Het is nu aan de overheid, die mee verantwoordelijk is omdat ze een vergunning heeft afgegeven, om daar ingrepen te doen, zodat de mensen gespaard blijven van problemen bij zware regenval, ook al kosten die ingrepen dan veel geld.

Het is me niet bekend of er vervuiling is opgetreden. Er werd in elk geval geen vervuiling gemeld door de diensten van Volksgezondheid of door mijn diensten. Het zal ook wel niet het geval zijn. Naar aanleiding van vorige overstromingen zijn de nodige richtlijnen opgesteld, ook samen met het stadsbestuur. Goede woningen moeten worden gereinigd als er overlast is. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan uw vraag naar de gevolgen van waterschade, milieuschade of problemen met de volksgezondheid. Ik zal u verder nog informeren over de wijze waarop dit concreet wordt aangepakt.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. In tegenstelling tot wat de heer Malcorps zegt, is het niet mijn bedoeling hier zwartgallig over te doen. Ik heb een terechte bekommernis geuit, omdat deze overstromingen zich blijven herhalen. Ik citeer kort uit antwoorden van ministers uit het verleden.

U bent uw antwoord begonnen met de stelling dat dergelijke regenval zich eenmaal om de duizend jaar voordoet. Vervolgens gaf u het debiet van die dag. Welnu, in de zomer van de 1998 antwoordde de toenmalige minister : 'Een debiet van 100 tot 120 liter water per vierkante meter is gelukkig een uitzonderlijk gegeven. Statistisch zitten we nu veilig voor dertig jaar.'

In de zomer van 2001 zei u : 'In Merksem werd een neerslaghoeveelheid gemeten van 36,4 millimeter over een periode van 30 minuten.' Dat is 36,4 liter per vierkante meter. 'De totale hoeveelheid tussen 15 en 9 uur bedroeg 76 millimeter. Dergelijke hevige neerslag is zeer uitzonderlijk en komt slechts eenmaal om de zoveel jaar voor.'

Nu, een jaar later, herhaalt u dat het maar eenmaal op duizend jaar voorkomt. U begrijpt dat de bewoners van de betrokken wijken enigszins kritisch, om niet te zeggen cynisch reageren op die mededelingen. We moeten dat alles relativeren. Ik ben geen klimatoloog, maar ik stel wel vast dat die uitzonderlijke regenval zich op de duur met de regelmaat van een klok herhaalt. (*Opmerkingen van minister Vera Dua*)

De betrokkenen blijven in de zomer thuis en hopen angstig dat ze niet opnieuw worden geconfronteerd met een ondergelopen huis. Daar moeten we rekening mee houden. Hiermee wil ik alleen maar aanstippen dat er iets ernstigs aan de hand is en dat we daar wat dieper op moeten durven ingaan.

Mevrouw de minister, u hebt gelijk dat we die mensen niet kunnen onteigenen. We hebben als overheid die mensen een vergunning gegeven om daar te bouwen en we moeten dan ook onze verantwoordelijkheid opnemen. We moeten daarom zelfs het meest extreme doen om te garanderen dat die mensen daar op een normale en decente manier kunnen leven, om het woord 'overleven' nog niet in de mond te nemen.

Mevrouw de minister, ik heb nog enkele technische vragen. Wat mij met betrekking tot Aquafin bijzonder stoort – en de heer Malcorps zal dit als Antwerpenaar kunnen bevestigen -, is dat we na elke overstroming op een rondje 'zwarte piet doorschuiven' tussen de diverse overheidsdiensten getraakteerd worden. Zoiets komt negatief over bij de slachtoffers die op dergelijk moment andere zorgen aan hun hoofd hebben. Zo las ik in de krant dat de Antwerpse schepen voor Ruimtelijke Ordening de schuld in de schoenen van Aquafin schuift. Om 6.30 uur was het alarmpeil al bereikt, maar de hulpdiensten werden pas twee uur later door Aquafin verwittigd. De woordvoester van Aquafin weerlegt echter die beschuldiging en verklaart alles gedaan te hebben wat de betreffende procedures voorschrijven. Zij legt op haar beurt de schuld bij de brandweer, enzovoort. Dit alles is uiteraard bijzonder pijnlijk. Achteraf krijgen we dan van de minister de mededeling dat de procedure eigenlijk perfect verlopen is en dat niemand enige fout treft.

Dewinter

Indien men al die diensten beter op elkaar zou afstemmen, zou het mijns inziens mogelijk zijn om, op de dagen na een dergelijke natuurramp, dergelijke pijnlijke steekspelletjes tussen de verschillende diensten te vermijden.

U hebt ook gezegd dat in de loop van 2003 het slib uit de twee resterende kokers van het Schijn zal worden verwijderd. Zoals u weet, vinden de hevigste onweders in de zomermaanden plaats. Kunt u me zeggen of deze werken tegen de zomer voltooid zullen zijn? Het is immers heel belangrijk dat de mensen dit weten.

Tot slot wens ik te weten hoe het nu precies zit met de bergingsvijver aan de Ganzemate, volgens Aquafin de beste oplossing vermits pompen maar hulpmiddelen zijn. U hebt daar niets over gezegd, maar misschien beschikt u dienaangaande over meer details.

Komt die bergingsvijver er? Zo ja, wanneer?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Dewinter, we moeten stoppen met te zeggen dat, als het hevig regent, het om een verschijnsel gaat dat zich maar om de zoveel jaar voordoet. We moeten aan de bevolking meedelen dat ook wij vaststellen dat de regenval de voorbije jaren sterk is toegenomen. In het kader van een onderzoek om de verzuring na te gaan worden metingen van de neerslag uitgevoerd, en daaruit blijkt inderdaad een vernatting van het klimaat. De betreffende wetenschappers bevestigen dat er in de voorbije vier jaar nog nooit zoveel regen is gevallen. Dit moet aan de bevolking duidelijk worden gemaakt en we moeten daar de nodige conclusies uit trekken. Ik hoop dan ook dat elke Antwerpenaar – in het kader van het Klimaatsplan – meewerkt aan het verhelpen van de eventuele klimaatwijziging die zich voordoet.

We moeten met alle betrokken diensten overleggen of de procedure niet moet worden aangescherpt. Het is voor mij moeilijk te zeggen wie eventueel een fout heeft gemaakt door te laat te reageren. Ik ben van oordeel dat de samenwerking vrij goed verloopt. Toch vraag ik me af of een verdere aanscherping zich niet opdringt zodat nog accurater kan worden opgetreden.

In de loop van 2003 zullen de beide resterende kokers worden gezuiverd. Ik neem aan dat dit niet gelijktijdig zal gebeuren. Waarschijnlijk zal de eerste

koker in de eerste helft van het jaar worden aangepakt, en de tweede koker in de tweede helft van het jaar. Dit lijkt me logisch. Ik kan u dus niet garanderen dat de werken voor augustus voltooid zullen zijn, want daarvoor beschik ik niet over de nodige informatie.

Wat de bergingsvijver betreft, zal, indien ik me niet vergis, de stad Antwerpen een gebied vrijmaken in het kader van eventuele overstromingen of wateroverlast. Ik ben daar echter niet honderd procent zeker van en verzoek u dan ook deze vraag te stellen in de Antwerpse gemeenteraad.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Dewinter en Penris en mevrouw Van den Eynde werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vooralsnog falende recyclage van autowrakken en de invoering van een statiegeld voor auto's

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vooralsnog falende recyclage van autowrakken en de invoering van een statiegeld voor auto's.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had deze vraag reeds ingediend voor de behandeling van de MBO's, maar de minister was toen niet aanwezig. Daarom vond ik het wenselijk deze vraag vandaag toch te stellen.

Krachtens artikel 3.3.5 van het Vlarea van 17 december 1997 moet op 1 januari 2005 85 percent van alle autowrakken gerecycleerd worden. Dat is één jaar vroeger dan voorzien in de Europese Richtlijn

Malcorps

inzake 'end of life vehicles'. Op dit moment zijn in België 15 erkende centra actief in het kader van de milieubeleidsvereenkomst inzake afgedankte voertuigen van 19 januari 1999, waarvan 9 in Vlaanderen. Volgens het jaarverslag 2001 van het beheersorganisme Febelauto werden er in 2001 slechts 13.427 afgedankte voertuigen geregistreerd in de erkende centra, waarvan 10.595 in Vlaanderen, 2.382 in Wallonië en nul in Brussel. In feite slaat dit cijfer enkel op de periode juni-december, en vooral op de zogeheten proefperiode oktober-december 2001. Ik wil hier wel aan toevoegen dat Febelauto zich nog in een opstartfase bevindt en dat het hier om een eerste werkjaar gaat. Voor de eerste helft van 2002 zou het al gaan om 42.000 wrakken en voor heel het jaar 2002 hoopt men uit te komen op 60.000 verwerkte en aangegeven wrakken.

In 2001 werden 442.863 nieuwe voertuigen ingeschreven. Er rijden gemiddeld zo'n 4 miljoen personenwagens rond op onze Belgische wegen. Het aantal afgedankte voertuigen per jaar wordt door de OVAM geschat op zo'n 10 percent van het autopark of 400.000 voertuigen, waarvan een goede 250.000 in eigen land blijven en niet – al dan niet legaal – als tweedehandswagens uitgevoerd worden naar het buitenland, vooral naar Aziatische en Afrikaanse landen. Het aantal voertuigen dat in 2001 officieel geregistreerd werd in de erkende centra vertegenwoordigt dus amper 5 percent van de stroom autowrakken die in eigen land blijft. Als de tendens voor 2002 klopt, zouden we uitkomen op 15 percent van alle wrakken. Voor de resterende 85 percent is er geen zekerheid dat de bepalingen van artikel 3.3.2 van het Vlarea in verband met de verplichting tot gehele of gedeeltelijke nuttige toepassing van autowrakken worden nagekomen. Dit wil dus zeggen dat we eigenlijk nog nergens staan wat betreft de oordeelkundige recyclage van autowrakken.

In feite ziet het ernaar uit dat het gros van de autowrakken nog altijd met alles erop en eraan vermalen wordt en dat er weinig of niet aan echte ontmanteling van autowrakken gedaan wordt. Er wordt hooguit wat gedaan aan depollutie, dit wil zeggen het aflaten van gevaarlijke vloeistoffen. En natuurlijk worden nog bruikbare onderdelen opzijgezet. De meeste wrakken worden echter nog altijd, zoals van oudsher, afgevoerd naar de grote shredderbedrijven en daar vermalen. Bij de huidige stand van zaken kan de activiteit van de enkele erkende centra enkel beschouwd worden als een façade-operatie.

De vraag is dan ook welke maatregelen genomen worden om tot een volwaardige ontmanteling en recyclage van auto's te komen in de paar jaren die ons nog resten voor er sprake is van een wettelijke verplichting op Belgisch en, het jaar daarop, ook op Europees niveau.

Mevrouw de minister, is er niet nood aan een strikter handhavingsbeleid om de regels die nu al van kracht zijn voor garagisten, autokerkhoven, autoslopers en shredderbedrijven onverkort te laten naleven? Wat waren de resultaten van de controleacties van de OVAM en van de milieu-inspectie in 2001?

Op de vorige commissievergadering mochten we van de OVAM vernemen dat in 2001-2002 in 65 bedrijven werd gecontroleerd en dat 56 bedrijven – dus 86 percent – niet in orde waren met de Vlarea-bepalingen. Hoeveel bedrijven die actief zijn in de opslag en verwerking van autowrakken of onderdelen ervan beschikken over een vergunning? Hoeveel percent van de gecontroleerde bedrijven was met alle voorschriften inzake milieuhygiëne in orde? Hoeveel percent van de bedrijven respecteerde de door het Vlarea opgelegde verplichtingen? Welke maatregelen werden genomen? Hoeveel pv's werden opgemaakt en hoe wordt dit in de loop van 2002 verder opgevolgd?

Welke controle-acties werden ondernomen specifiek naar de grote shredderbedrijven toe? Houden die zich aan alle Vlarem- en Vlarea-bepalingen? Worden met name autowrakken geshredderd die onvoldoende gedepollueerd of ontmanteld zijn? Gebeurt op de shredderbedrijven zelf meer dan een papieren controle van de binnenkomende wagens?

Welke maatregelen onderneemt de minister om de hoeveelheid shredderafval te verminderen en vooral om te voorkomen dat zowat tweederde daarvan nog steeds gestort wordt, ondanks een principiële stortverbod voor hoogcalorisch afval? Het vermindert storttarief voor residu's tot 25 percent blijft een zware hypothec leggen op het nemen van nieuwe initiatieven om te komen tot een volwaardige recyclage van onderdelen én materialen. Het percentage van 25 percent stijgt ook met de omzet. Bovendien kan men spelen met de samenstelling van zogenaamde lichte en zware fracties. Vindt de minister het normaal dat ook goed brandbaar shredderafval nu op grote schaal gebruikt wordt als aanlegmateriaal voor stortplaatsen? Moet dit niet mee bekeken worden in het uitvoeringsplan hoogcalorisch afval?

Malcorps

De OVAM heeft samen met de federale politie, de douane en het Antwerps Havenbedrijf richtlijnen verstrekt in verband met het verbod op de uitvoer van afvalstoffen naar Afrika en naar het Verre Oosten – niet alleen autowrakken, maar ook bepaalde ladingen in voertuigen zoals CFK-houdende ijskasten, niet meer werkende elektrische toestellen, oude accu's, huisvuil, enzovoort. Federaal minister Reynders, die verantwoordelijk is voor de douanediensdiensten, liet mij in de Senaat in verband met het toezicht op de uitvoer van zogenaamde tweedehandswagens weten dat hij het doodnormaal vindt dat auto's volgestouwd worden met tal van 'goederen met een geringe waarde'. Hoe verloopt in de praktijk de samenwerking tussen de OVAM, de politie, de haven van Antwerpen en de douane? Met welke regelmaat worden controles uitgevoerd in opvolging van de grote actie van december 2000? Ik heb immers de indruk dat dit slechts druppelsgewijs gebeurt en dat er een massale aanvoer gebeurt van voertuigwrakken uit het buitenland, zelfs vanuit Zwitserland, die via Antwerpen met geen of weinig controle worden doorverscheept.

Hoe staat het inmiddels met de uitbetaling van de vernietigingspremie van 15 euro door Febiac? In februari werd dit reeds aangekaart in deze commissie. De minister was duidelijk vragende partij. Er zou nog voor de zomer een studie komen over de noodzaak van de premie voor het goed functioneren van de MBO. Zonder zo'n vernietigingspremie zou de MBO nooit echt operationeel kunnen worden en zou de vooropgestelde 85 percent nooit kunnen worden gehaald. Is deze studie er nu en wat zijn de besluiten die hieruit werden getrokken? In de MBO zelf staat duidelijk dat de sector verantwoordelijk is voor de uitwerking van een financieringssysteem – ik verwijs in dit verband naar artikel 5, paragraaf 5 – als dat nodig is om de gestelde milieudoelstellingen te bereiken. Daar ziet het op dit ogenblik inderdaad naar uit.

Wat is het standpunt van de minister ten aanzien van een statiegeld voor auto's zoals in Zweden en Noorwegen? Dit statiegeld zou kunnen worden gekoppeld aan het inschrijvingsbewijs of het identificatienummer van de wagen. Het geld zou kunnen worden gedeponneerd in een consignatiekas. Pas na aflevering van een vernietigingscertificaat door een erkend centrum zou het statiegeld terug vrijgegeven worden aan de laatste eigenaar. Met de opbrengsten ervan kan een fonds gemaakt worden waarmee permanent een volwaardige ontmanteling en recyclage van auto's kan worden gefinan-

cierd. Het voordeel zou ook zijn dat de wagens dan makkelijker in eigen land zullen blijven en de uitvoer van wrakken zal verminderen. Bent u voorstander van zo'n vorm van statiegeld?

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een aantal zaken die de heer Malcorps in zijn vraag naar voren heeft gebracht, werden inderdaad vorige week behandeld naar aanleiding van de MBO-bespreking. Uiteraard ben ik verheugd om zijn oproep tot een internalisering van de kosten die verbonden zijn aan het wegwerken van autowrakken.

Ik beschik echter over documenten waaruit blijkt dat de opbrengst van het demonteren van een wagen voldoende zou zijn om de kosten te dekken. Daardoor zou het overbodig zijn de verwerkers te betalen, vermits demontage voldoende opbrengt om de kosten te dragen. Er blijft dan wel een probleem voor de wrakken die ingeleverd worden zonder dat een nieuwe auto in de plaats wordt gekocht. De federatie stelt in dit verband voor een vergoeding te betalen aan de centra die demontieren.

Ik heb reeds een briefwisseling gevoerd met de minister over mijn grote bekommernis, namelijk de problematiek van de registratie van de voertuigen. België is immers één van de weinige landen waar men de wagen in zijn levensduur niet kan volgen. Het zou derhalve nuttig zijn – maar dit is een federale aangelegenheid – om de identificatie van de wagen te laten volgen zodat we een exact beeld krijgen van de wagens die in eigen land blijven en welke wagens geëxporteerd worden. Pas dan kunnen we de resultaten evalueren van het demonteren van de oude wagens, vermits we dan weten welke wagens in eigen land gebleven zijn. Pas dan kunnen we ook zeggen of er goed of slecht werk werd geleverd.

Ik heb hier een tekst voor mij liggen die mij werd toegestuurd door de federatie. Daarin wordt gezegd dat elke controle op dit ogenblik uitgesloten is zolang men niet tot een betere registratie komt. Willen we in deze sector iets bereiken, dan moeten we in de eerste plaats het federale niveau aanspreken tot registratie van de ingeschreven wagens.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooraleer de door de heer Malcorps gevraagde cijfers te geven, wens ik erop te wijzen dat de

Dua

MBO dateert van 1999 en dat de cijfers waarover we thans discussiëren, gebaseerd zijn op het jaarverslag 2001. We zitten hier dus met een nog jonge MBO voor een uitermate moeilijke sector. De sector van schroothandelaars en dergelijke is moeilijk met een andere sector te vergelijken. Gelukkig valt een kentering vast te stellen, maar ik ben me er wel bewust van dat er nog een lange weg af te leggen is en dat de sector zelf nog ernstige inspanningen zal moeten leveren om zich te houden aan de Vlarea-MBO-regels.

De afdeling Milieu-inspectie oefent het eerstelijns-toezicht uit op bedrijven waar afgedankte voertuigen worden verwerkt, voor zover het gaat om klasse-1-inrichtingen. Het eerstelijns-toezicht voor klasse-2- en klasse-3-inrichtingen berust bij de gemeentelijke overheid. Een groot deel van de gekende autorecyclagebedrijven zijn klasse-2-bedrijven. In 2001 werden bij 19 als klasse 1 ingedeelde bedrijven uit de sector gedeeltelijke of volledige controles uitgevoerd door de Milieu-inspectie. Eén bedrijf was niet vergund voor de opslag van afgedankte voertuigen, een ander was onvolledig vergund. Bij 12 van de 19 vergunde bedrijven werden geen inbreuken op de Vlarem-voorwaarden vastgesteld, maar bij de andere wel. In totaal werden 8 processen-verbaal opgesteld en 9 aanmaningen verstuurd.

De OVAM voert sinds november 2001 gerichte toezichtsacties uit op de naleving van de Vlarea-bepalingen inzake afgedankte voertuigen. Er wordt meer bepaald nagegaan of de termijnen voor inlevering bij erkende centra worden gerespecteerd en of de verwerking bij erkende centra en shredderinstallaties correct wordt uitgevoerd. Vooraf ontvingen 6.000 actoren binnen de sector – invoerders, eindverkopers, sloopbedrijven, erkende centra en shredderinstallaties – een mailing waarin de belangrijkste verplichtingen inzake afgedankte voertuigen werden uiteengezet en waarin controles werden aangekondigd voor de komende weken.

In totaal werden tussen november 2001 en augustus 2002 bij 70 verwerkingsbedrijven 1.000 afgedankte voertuigen gecontroleerd. Van deze gecontroleerde afgedankte voertuigen was 77 percent niet binnen de daarvoor bepaalde termijnen ingeleverd bij erkende centra.

De OVAM legde hiervoor de nodige maatregelen op, die bestonden uit een verplichte afvoer van de afgedankte voertuigen naar erkende centra of een verbod tot verdere verwerking zolang niet aan de wettelijke bepalingen werd voldaan. Van de gecon-

troleerde bedrijven negeerde 16 percent de opgelegde maatregelen en voor die bedrijven werden dan ook effectief processen-verbaal opgemaakt.

De uitgevoerde toezichtsacties hebben wel degelijk effect gehad. De aanvoer van afgedankte voertuigen bij erkende centra zal in 2002 – op basis van de cijfers van de eerste acht maanden – om en bij de 60.000 stuks bedragen, tegenover 13.000 in 2001. Er is dus duidelijk een verhoging van het aantal afgeleverde wagens in vergelijking met vroeger. Intussen hebben nog zeven bijkomende bedrijven de stap gezet om erkend centrum te worden.

Tijdens deze controles heeft de OVAM ook het naleven van Vlarem nagegaan, maar dat is hier misschien minder belangrijk. Hoe dan ook, 23 percent van de gecontroleerde bedrijven was niet volledig in orde. Dat wordt doorgegeven aan de afdeling Milieu-inspectie, die verder maatregelen neemt en eventueel processen-verbaal opstelt.

We stellen wel vast dat de aanvoer van afgedankte voertuigen naar erkende centra nog te traag toeneemt. Als we onze doelstellingen willen halen, zal dat beter moeten gaan. Naar aanleiding van deze vaststelling heb ik aan de OVAM gevraagd om vanaf oktober dit jaar over te gaan tot nog scherpere controles. Dit wil zeggen dat alle op een bedrijf aanwezige afgedankte voertuigen – dus ook de ingevoerde wrakken bij slopers en shredders – gecontroleerd zullen worden in plaats van een steekproef te houden. Dit betekent voorts dat ook de afgedankte voertuigen die op het moment van controle voldoen aan de bepalingen, achteraf opgevolgd zullen worden. Ten slotte betekent het ook dat nog strenger opgetreden zal worden tegenover bedrijven die vorige keer niet in orde waren. Ik moet hier wel bij vermelden dat dit een verschrikkelijk arbeidsintensieve operatie is en dat de OVAM dus effectief voldoende personeel moet vrijmaken om die controles te doen.

Het Vlaams Gewest is al sinds het begin van ons initiatief vragende partij om dit samen met de andere gewesten uit te voeren. In dat opzicht is er echter wel een probleem. We hebben dit al dikwijls geagendeerd op het overleg tussen de drie milieu-ministers. Eigenlijk worden enkel in het Vlaams Gewest pogingen gedaan om de bepalingen hard te maken. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest begint stilaan – ook door ons aandringen – een andere houding aan te nemen. Dit najaar zullen daar ook controles worden uitgevoerd bij verwerkers van afgedankte voertuigen. In Wallonië zijn controles momenteel echter nog steeds onmogelijk wegens het ontbreken van een wettelijk kader. Hierdoor

Dua

wordt een hypotheek gelegd op de werking in ons gewest. Wij brengen dit telkens aan op het interregionaal overleg, en we hopen dat daar toch op een of andere manier een einde aan zal komen.

Alle Vlaamse shredderbedrijven werden eind november 2001 door de OVAM gecontroleerd. Meer bepaald werd nagegaan of de voertuigwrakken die klaar stonden om te shredderen, afkomstig waren van erkende centra. Ook werd nagegaan of ze voldoende gedepollueerd waren. Voertuigwrakken die niet afkomstig waren van erkende centra of die onvoldoende gedepollueerd waren, werden geblokkeerd en pas vrijgegeven na voorlegging van voldoende bewijzen van verwerking in een erkend centrum en/of na nieuwe visuele inspectie van de afgedankte voertuigen door de OVAM-inspecteurs. Twee shredderbedrijven werden geverbaliseerd: het ene voor het niet opvolgen van de opgelegde maatregelen en het andere voor het shredderen van voertuigwrakken zonder vergunning. Naar aanleiding van dit alles zal de OVAM nu opnieuw controles uitvoeren bij de shredderbedrijven. Op die manier willen we de druk op de ketel houden.

De grote hoeveelheden shredderafval die in Vlaanderen worden gestort, blijven een probleem vormen. Technisch en economisch is het bijzonder moeilijk om een alternatief voor het storten te vinden. Het beleid is er nu op gericht om voldoende incentives en signalen te geven aan de sector dat er een oplossing moet worden gevonden, zonder daarbij maatregelen te nemen die de Vlaamse bedrijven zo'n onoverkomelijk nadeel zouden berokkenen dat iedereen gewoon naar een ander gewest of naar het buitenland zou gaan.

Ik ben momenteel voorstander van de nauwgezette opvolging van de producentenverantwoordelijkheid voor autowrakken en ook voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Dat zit zowat in dezelfde context. Nu al worden er resultaten geboekt ten gevolge van de regeling inzake depollutiecentra voor afgedankte voertuigen en ten gevolge van de aanvaardingsplicht voor die afgedankte elektrische en elektronische apparatuur – of AEEA – met bijbehorende depollutie- en verwerkingseisen. De finale doelstelling van 95 procent valorisatie tegen 2015 moet uiteraard niet worden afgewacht: we moeten proberen veel vlugger te gaan.

Binnenkort wordt in het parlement het ontwerp-uitvoeringsplan voor hoogcalorisch afval besproken. Daarin wordt bepaald dat de afvoer van het

hoogcalorisch shredderresidu naar verbranding – op voorwaarde dat gebruik gemaakt wordt van aangepaste technieken – het spoor is waarvoor we volop moeten kiezen.

Dan komen we bij de problematiek van de heffingen. Het systeem van de gereduceerde milieuheffing voor shredderresidu's had als bedoeling rekening te houden met de specifieke problematiek van de sector. We merken echter dat dit verstoring werkt op de nieuwe evoluties die we stilaan toch zouden moeten zien plaatsvinden. Het is mijn bedoeling dit tarief op te trekken tot het niveau van de normale milieuheffingen, zodat degene die een goed alternatief heeft voor het storten, effectief een betere kans krijgt op de afvalmarkt. Zolang we met die verlaagde heffingen zitten, zal de impuls om naar andere en duurere alternatieven te zoeken, zeker niet gestimuleerd worden. U mag dus zeker verwachten dat we in de komende maanden die gereduceerde milieuheffing zullen corrigeren.

Dan is er de problematiek van de uitvoer, aansluitend bij de vraag die u ook aan federaal minister Reynders hebt gesteld. Er was een grote actie in december 2000, waarbij zeer goed gecontroleerd werd. De vervolgacties zijn ondertussen gepland en uitgevoerd. In mei 2001 werd nog een kleine controleactie uitgevoerd op dezelfde haventerreinen. Daar werd vastgesteld dat de staat van de voertuigen en de inhoud ervan merkbaar verbeterd waren. Het gaat dan wel om onze eigen voertuigen, dus die uitgevoerd werden. Voor de aangevoerde buitenlandse wagens was dit veel minder het geval.

Om daar iets aan te doen, heeft de OVAM richtlijnen opgesteld in verschillende talen en in overleg met de verschillende toezichthoudende partners en met de havensector zelf. De bedrijven daar hebben immers ook zelf een bepaalde verantwoordelijkheid. Deze richtlijn werd verspreid naar de belangrijkste bedrijven die werkzaam zijn in de haven van Antwerpen of die opereren via de haven van Antwerpen, en die betrokken zijn bij deze problematiek.

Het is de bedoeling om nieuwe controleacties te ondernemen na die periode van zeer intense sensibilisering. Momenteel worden die acties grondig voorbereid samen met de federale politie, en in de eerste plaats met de scheepvaartpolitie van de haven. Het parket van Antwerpen, dienst Leefmilieu, waar we goede contacten mee hebben, ondersteunt het initiatief en werkt actief mee aan de verdere uitvoering van de handhavingsacties.

Dua

Sinds het versturen van het gezamenlijk opgestelde schrijven streeft de OVAM ernaar om samen met de federale politie regelmatig en onaangekondigd controles uit te voeren in de volledige haven van Antwerpen. Wij hopen op die manier voor een gedeelte die problematiek in te dijen.

Ik zal het heel kort nog hebben over die premie van 15 euro die oorspronkelijk werd toegekend per wrak in het erkend centrum. De studie die u vermeldt, is opgesteld door een studie bureau, op basis van de informatie die de mensen van dat bureau hebben bekomen bij de leden van Febelauto en ook elders. Er is een rekenmodel opgemaakt dat de hoogte moet bepalen van de tussenkomst die moet worden betaald door de invoerders of producenten. De conclusies uit de studie worden serieus aangevochten door Coberec, die gevraagd werd hierop te reageren tegen half oktober. Het is de bedoeling van Febiac een akkoord te vinden over een bruikbaar model voor vergoedingen, en de modaliteiten vast te leggen in een nieuwe MBO. Deze MBO zou er trouwens uiterlijk tegen 2004 moeten komen om de 1-voor-0-regeling in te voeren. We hopen dus dat er binnenkort op dat punt eensgezindheid zal zijn.

We hopen binnenkort rond te zijn met die financiële regeling voor die premie. Inzake de handhaving zijn we de druk aan het opvoeren, met de bedoeling de sector echt in de pas te laten lopen zoals de reglementering voorschrijft. We zijn volop bezig met sensibiliseringsacties ten aanzien van de import en de export. Dat zijn de verschillende instrumenten waarover we beschikken om die MBO echt op het terrein te laten werken.

Ik realiseer me dat het geen gemakkelijke oefening is. Mijnheer Bex, volgens mij moet registratie er echt in worden opgenomen, zodat zowel wij als de sector de auto's beter kunnen volgen.

Dan is de vraag of we moeten kijken naar nieuwe systemen. De heer Malcorps heeft gesproken over de invoering van een statiegeldsysteem. Dat is inderdaad in andere landen al uitgetoet. Een statiegeldsysteem waarbij de prijs varieert naargelang de prijs van de wagen – hoe duurder de wagen, hoe hoger het statiegeld – is zeker het overwegen waard als blijkt dat andere instrumenten onvoldoende resultaat hebben.

Ik zal hierover binnenkort de eerste verkennende gesprekken voeren met het federale niveau. Ik wil hierbij wel de randbemerking maken dat we dan

ook wel alle gewesten mee moeten krijgen om dit door te voeren. De meeste van dergelijke systemen hebben immers geen zin als men het maar in één gewest doet.

Tot besluit herhaal ik dat het zeker het overwegen waard is, maar dit neemt niet weg dat we ondertussen proberen om via andere middelen die MBO nog wat meer kans te geven om de doelstellingen te halen tegen 2005.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mevrouw de minister, ik ben blij dat er dus toch heel wat inspanningen gebeuren. Ik denk dat het financieringsaspect toch wel noodzakelijk zal zijn. Zeker als er geen premie komt, zullen we op termijn naar een statiegeldsysteem moeten gaan.

Ik wil er toch ook nog eens op wijzen hoe belangrijk het probleem van de registratie is. In het jaarverslag 2001 staat immers dat op dit moment slechts 6.153 afgedankte voertuigen – zijnde 45,8 percent – vergezeld zijn van boorddocumenten. Begin dat dus maar eens te controleren. Misschien is het ondertussen al wat verbeterd, maar dit wil zeggen dat we toch nog voor een groot probleem staan.

We zullen er in elk geval voor moeten zorgen dat de controles die nu goed bezig zijn – OVAM, milieu-inspectie, politie – worden volgehouden. Vroeger was alles mogelijk in die sector, maar nu is er nog maar een beetje mogelijk. We moeten ervoor zorgen dat we die zaak volledig kunnen saneren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geluidsoverlast veroorzaakt door de NMBS

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de geluidsoverlast veroorzaakt door de NMBS.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, in juni 2000 heb ik in deze commissie al

Merckx-Van Goey

eens een vraag om uitleg gesteld over de geluidshinder die wordt veroorzaakt door treinen. U erkende toen het probleem en gaf zelfs toe dat het ernstig onderschat werd. En inderdaad, 40 percent van de Vlaamse bevolking ondervindt hevige hinder van geluidsoverlast.

Toegegeven, vooral het wegverkeer is een grote oorzaak van geluidshinder. Ook vliegtuigen hebben zeker hun aandeel in die klachtenregen, maar er worden toch ook steeds meer klachten ingediend over treinen. Mensen die in de buurt van sporen of spoorwegovergangen wonen, klagen al lange tijd over lawaaihinder die wordt veroorzaakt door treinen. Vooral goederentreinen lijken notoire rammelbakken te zijn, die bovendien vaak 's nachts over de sporen denderen.

De aanleg van de HST-lijn heeft dat probleem alleen maar vergroot. Meestal wordt er 's nachts aan de sporen gewerkt. Het materiaal wordt aangevoerd door zware goederentreinen. In de regio tussen Brussel en Leuven kan men daarvan meespreken.

De aanleg van de HST-lijn is inderdaad een tijdelijk probleem, maar dat betekent niet dat de geluidshinder na de werkzaamheden opgelost zal zijn. Integendeel, de overheid wil het milieuvriendelijk goederenvervoer per trein stimuleren. Dat is een goede zaak, maar dan moet er zeker ook rekening worden gehouden met de herrie die wordt veroorzaakt door de goederentreinen.

Goederentreinen zijn samengesteld uit veelal zwaar en verouderd materieel, dat slechts matig onderhouden wordt. De wagons zijn meestal voorzien van ouderwetse gietijzeren blokremmen. Die veroorzaken gepiep en geknars, maar hebben ook effect op de wielen, die daardoor de bulk van de geluidshinder veroorzaken.

Uit een Nederlands onderzoek 'Stiller Treinverkeer' blijkt dat de simpelste oplossing te vinden is in een betere uitrusting van de goederenwagons, in navolging van wat wordt gebruikt voor de Thalys en andere hogesnelheidstreinen. Helaas is dat blijkbaar een dure ingreep. Andere alternatieven zijn wel mogelijk, maar zijn toch minder ideaal. Normaal gezien moet de NMBS die hinderbeperkende maatregelen financieren. Zij heeft althans de vergunning gekregen en moet zich bijgevolg houden aan de bepalingen in die vergunning, maar blijkbaar volstaat dat niet.

Mevrouw de minister, in uw antwoord op mijn vraag twee jaar geleden verklaarde u wel dat de Vlaamse overheid zelf een aantal investeringen kon nemen om die geluidshinder op te lossen. Daarom heb ik nu voor u de volgende vragen. Welke maatregelen werden al genomen sinds juni 2000 ? Door wie zijn die genomen ? Is het de NMBS die ervoor instond, of heeft de Vlaamse overheid maatregelen genomen ? Is er een inventaris met wat er al is gebeurd ? Waar moeten er nog ingrepen gebeuren ? Hoe ziet de planning eruit op korte termijn ? Heeft de overheid in de promotie van goederenverkeer via het spoor rekening gehouden met de geluidshinder ? Hoe gebeurt dat ? Is er ten slotte al een evaluatie gebeurd ?

De voorzitter : Geluidsoverlast is natuurlijk regionaliseerd, maar al wat de NMBS betreft, is natuurlijk een federale aangelegenheid. Misschien moeten we daar toch rekening mee houden als we onze vragen stellen.

Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mevrouw Merckx, ik weet beduidend minder over treinen dan uzelf. U bent ondertussen een specialist geworden. Hoe dan ook, de bestrijding van geluidshinder die wordt veroorzaakt door goederentreinen, wordt het best op Europees niveau aangepakt. Er moet dus een bepaalde reglementering zijn. Hoe moeten die treinen eruitzien en op welke manier kunnen die via maatregelen aan de bron beter functioneren met minder geluidsoverlast ?

Maatregelen aan de bron zijn sowieso veel effectiever dan afschermingsmaatregelen langs het spoor. Dit neemt natuurlijk niet weg dat plaatselijk het probleem kan worden verminderd via dergelijke maatregelen. Dat is echter een bevoegdheid van de eigenaar van de wegen of bermen. Mijn departement heeft weinig mogelijkheden om iets te doen aan de geluidshinder.

Er worden op verschillende fronten acties ondernomen om goederenwagons constructief te verbeteren opdat het zogenaamde rolgeluid zou verminderen. Zo wordt een Europese wetgeving voorbereid waarin technische specificaties worden opgelegd aan de toegelaten geluidsemisatie van nieuwe goederentreinen. De Europese spoorwegorganisatie UIC werkt in overleg met de Europese Unie een voorstel uit tot aanpassing van bestaande goederenwagons. Er bestaat ook een nieuw soort remblok dat het rolgeluid vermindert. Die remblokken zijn echter heel duur, en we moeten dus

Dua

afwachten op welke manier de NMBS het nodige geld kan vinden.

De NMBS streeft in elk geval naar het verwezenlijken van enkele specifieke goederenassen in het licht van de vooropgestelde scheiding tussen reizigers- en goederenverkeer. Daartoe zal bestaande spoorinfrastructuur moeten worden uitgebreid of zal nieuwe moeten worden aangelegd. Deze werken zijn MER-plichtig en vallen in die zin dus onder mijn bevoegdheid. In het hoofdstuk 'geluid en trillingen' van een MER (milieueffectrapportage) wordt bijzondere aandacht besteed aan de geluidsimmissie. Aan een vergunning worden in veel gevallen voorwaarden gekoppeld in verband met geluidshinder waardoor de NMBS bepaalde werken slechts mag uitvoeren als aan de voorwaarden wordt voldaan.

Op 18 juli 2002 werd een Europese richtlijn gepubliceerd inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaai. De lidstaten worden verplicht om de geluidsimmissie in agglomeraties langs belangrijke spoorlijnen in kaart te brengen, de knelpunten aan te geven en hiervoor een actieplan ter verbetering van de situatie uit te werken. Dit schept dus een Europees kader waarbinnen de lidstaten zich moeten engageren om iets te doen aan de problemen van geluidshinder die wordt veroorzaakt door spoorwegen. Ze hebben wel nog tijd tot 18 juli 2004 om de richtlijn te implementeren en in de eigen regelgeving om te zetten. In de nabije toekomst kunnen we dus echt werk maken van maatregelen voor het inperken van deze vorm van geluidshinder.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, uit uw antwoord maak ik op dat er ten opzichte van 2000 enige vooruitgang werd geboekt. U doet daarvoor weliswaar een beroep op de Europese wetgeving.

Ik dring er toch op aan om niet alleen vanuit de eigen Vlaamse bevoegdheid krachtige randvoorwaarden ter vermindering van het geluid op te stellen bij het afleveren van vergunningen, maar om ook vanuit uw controlerende bevoegdheid kortader op te treden. Burgers verwachten immers dat bestaande regelingen en instrumenten worden benut door de overheid.

Aan de collega's die ook werkzaam zijn op het federale niveau, suggereer ik om ook daar de druk

op de NMBS op te drijven. Ik herinner me dat bij de opstart van en de toekenning van de bouwprocedure voor de HST-lijn, het geluid een belangrijk facet vormde. We moeten deze zaak van heel nabij blijven volgen. Ik zou zo snel mogelijk van u willen vernemen wat het actieplan zal inhouden en ik zou ook willen zien hoe de inventarisatie van heel Vlaanderen in kaart wordt gebracht. Ik hoop dat u niet zult wachten tot 2004 om eraan te beginnen. Ik neem me voor om volgend jaar naar een stand van zaken en evaluatie te vragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpak van zwerfvuil

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpak van zwerfvuil.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in Vlaanderen geven we jaarlijks 190 miljoen frank of 4,71 miljoen euro uit aan de ophaling en verwerking van zwerfvuil. Nochtans bestaat er een strenge wetgeving inzake zwerfvuil en zijn de boetes niet te onderschatten. De wet blijkt echter niet veel meer in te houden dan een waarschuwend vingertje waarmee doelloos in de lucht wordt gezwaaid : er worden nauwelijks boetes uitgeschreven.

De Vlaamse overheid heeft onlangs beslist om strenger op te treden. Het zou niet langer bij waarschuwingen blijven, er zou daadwerkelijk worden geverbaliseerd. Dat gebeurt echter alleen in twee proefgemeenten. Blijkbaar mag de berg zwerfvuil in de rest van Vlaanderen steeds hoger worden. Het beleid is niet echt duidelijk. De voorbije maanden verschenen berichten in de krant over oude dametjes die door de politie werden opgepakt omdat ze de duiven in het park brood voederden, en over mensen die werden aangepakt omdat de restjes van hun balkonplanten op de stoep lagen.

Mevrouw de minister, de Vlaamse overheid moet duidelijkheid scheppen over het zwerfvuilbeleid, hopelijk door haar verantwoordelijkheid te nemen

Merckx-Van Goey

en overal streng op te treden. We gooien in feite 190 miljoen frank of 4,71 miljoen euro weg. Dat bedrag is voldoende om 9 rotondes of 40 kilometer fiets- en wandelpaden aan te leggen. Waarom wordt niet overal streng opgetreden? Waarom worden de geïnde bedragen niet verzameld in een fonds en gebruikt voor de aanleg van fiets- en wandelpaden?

Wat hield het beleid van de overheid in feite in? Waarom heeft de overheid zolang gewacht vooraleer streng op te treden? Bestaan er cijfergegevens over het aantal boetes die de jongste jaren werden uitgeschreven? De wetgeving bestaat al lang en de gevolgen van het storten van zwerfvuil zijn bekend. Waarom moeten de regels nu plots in proefgemeentes worden uitgetoetst? Hoe zal de evaluatie van het proefproject verlopen? Hoe zullen de resultaten van het initiatief worden onderzocht?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, dit is opnieuw een kans om voor het statiegeldsysteem te pleiten. De minister heeft al eens gezegd dat zo'n systeem een oplossing zou vormen en in het afvalstoffenplan staat nu dat de mogelijkheid zal worden onderzocht.

De mensen van FOST Plus zullen daar deze namiddag zeker tegen fulmineren, want zij zijn ervan overtuigd dat ze al heel goed werk leveren. De drankverpakkingen vormen echter nog steeds een groot gedeelte van het zwerfvuil. In Duitsland worden nu spijkers met koppen geslagen, zeker na de rood-groene kiesoverwinning. Er waren eerst heel wat klachten van de industrie tegen het statiegeldsysteem op drankverpakkingen, maar nu komt het systeem er.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mevrouw de minister, de situatie is onvoorstelbaar aan de op- en afritten van de autosnelwegen. Er wordt heel veel geld uitgegeven aan allerhande campagnes. Zou het geen goed idee zijn om een campagne te voeren, waarbij de bestuurders van auto's en vrachtwagens duidelijk wordt gemaakt dat zwerfvuil achterlaten niet kan?

De voorzitter : Het zou goed zijn om de verantwoordelijkheid van de burger eens te benadrukken. De overheid wordt altijd met de vinger gewee-

zen. Het is niet voldoende om te sensibiliseren en voorzichtig op te treden tegen de burger.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de voorzitter, ik pleit niet voor een voorzichtig optreden, ik vraag om de chauffeurs te wijzen op hun daden.

De heer Jacky Maes : Ik wil erop wijzen dat het vooral de taak is van de gemeenten om op te treden via sensibiliseringsacties of preventieve acties. De gemeenten kunnen heel wat doen om alles netter te houden. Zo worden in een aantal kustgemeenten in de zomer jobstudenten ingezet om het strand, de duinen en de paden netjes te houden. Het Vlaams Gewest moet niet altijd worden belast met het uitvoeren van die taak.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Merckx, u bent juriste en ik vermoed dat u de mogelijkheden van de verschillende niveaus goed kent. Ik wijs er toch op dat het instellen van sancties op het storten van zwerfvuil behoort tot de taken van de lokale overheden. De gemeenten kunnen werken op basis van het decreet betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Het probleem is dat het opleggen van een administratieve sanctie niet mogelijk is. Er kan dus enkel een pv worden opgesteld en doorverwezen naar het parket. Voor de parketten en de politie vormen die pv's absoluut geen prioriteit – dat is ook begrijpelijk. Ze worden dan ook systematisch geseponeerd. Daarom werken we nu aan de toevoeging van een aparte titel inzake handhaving aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Daardoor zou wel een administratieve sanctie kunnen worden opgelegd en kan direct worden beboet bij het vaststellen van de overtreding. Dat zal een grote vooruitgang zijn voor de gemeenten.

In afwachting van die wijziging heeft het Vlaams Gewest tot nu toe geopteerd om samen met de lokale besturen na te gaan hoe het ontstaan van zwerfvuil kan worden bestreden en hoe de bevolking kan worden gesensibiliseerd. Al sinds 1999 worden opruimacties ondersteund door het Vlaams Gewest. Het is immers bewezen dat een nette omgeving minder aanzet tot het weggooien van zwerfvuil. Er werd ook een sensibiliseringscampagne gevoerd. We hebben er bewust voor gekozen om eerst een zachte campagne en nadien een harde confronterende campagne te voeren. De panelen langs de autostrades worden daarbij benut als communicatiemiddel, omdat autobestuurders nogal makkelijk blikjes uit het raam werpen.

Dua

Nu wordt heel intensief overleg gepleegd met de Stichting Nederland Schoon die reeds heel wat ervaring heeft opgedaan in de strijd tegen zwerfvuil. Sinds eind 2001 wordt er in een projectgroep-Zwerfvuil overleg gepleegd tussen de overheid, de lokale besturen en de privé-sector om de problematiek samen aan te pakken. Er werd reeds besloten dat handhaving en bestraffing noodzakelijk zijn en dat de tijd is aangebroken is om dit effectief te doen. Dat is echter slechts één maatregel. Via de stuurgroep willen we nu tot een geïntegreerde aanpak komen. De privé-sector speelt daarbij een belangrijke rol, want alles wat niet terechtkomt in de normale recipiënten, valt nu niet onder de aanvaardingsplicht en dat kan de bedoeling niet zijn. We willen de verpakkingsindustrie sensibiliseren.

Op uw vraag over het aantal boetes kan ik helemaal niet antwoorden, want daarvoor zou ik alle gemeenten moeten bevragen. Ik vermoed dat het aantal relatief beperkt is. We willen nu een aantal proefprojecten opstarten, samen met de NMBS, de scholengemeenschap en de verpakkingsindustrie. Als proefprojecten werden de stationsbuurt van Gent en de binnenstad van Aalst uitgekozen. Het is niet de bedoeling om er alleen repressief op te treden, we willen de zwerfvuilproblemen via allerhande instrumenten aanpakken. We wachten het resultaat af voor we een vertaling maken voor alle gemeenten. Dit aspect is trouwens opgenomen in het milieuconvenant. We staan dus al een hele stap verder omdat iedereen wil meewerken en omdat we uitkijken naar nieuwe mogelijkheden.

Ik sluit me aan bij de stelling van de heer Malcorps. Ik heb al eens het voorstel gelanceerd om statiegeld op blikjes in te voeren. De drie gewesten moeten dan wel meewerken. In het beste geval zou de federale overheid dit kunnen organiseren. Ondertussen proberen we de problemen aan te pakken via gerichte acties.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, u hebt gelijk dat de ordehandhaving een taak is van de lokale overheid en dat de gemeenten over de nodige instrumenten beschikken. De installatie van de proefprojecten in twee steden is bij velen overgekomen alsof daar alles op alles wordt gezet, maar nergens anders. We kregen de verkeerde indruk dat het probleem in de rest van Vlaanderen niet zo belangrijk is.

U hebt uitgelegd dat het niet enkel over de ordehandhaving gaat, maar dat ook andere instrumenten zullen worden ingezet en dat de ordehandhaving op andere plaatsen blijft gelden. De lokale overheden kunnen de zaak echter niet alleen aan.

U weet niet precies over hoeveel pv's het gaat en u veronderstelt dat de meeste werden geseponeerd. Er is toch al sprake van enige sturing van de parketten door het Vlaams niveau. Vlaamse ministers hebben nog geen injunctierecht zoals de federale minister van Justitie, maar er kan toch al een en ander via protocollen en punctuele afspraken. Ik dring er dan ook op aan om het probleem aan te kaarten tijdens het overleg met justitie. Veel nieuwe normen en regels zijn niet nodig, maar laat ons het bestaande instrumentarium effectief gebruiken en opvolgen. Als de bestaande wetgeving wordt gevolgd, dan kan die veel effect hebben. De lokale overheden hebben een verantwoordelijkheid, maar u kunt nog een tandje bijsteken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het zwerfkattenprobleem en de weerslag op de mussenpopulatie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het zwerfkattenprobleem en de weerslag op de mussenpopulatie.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag houdt heel wat mensen bezig. In de steden is immers echt sprake van een probleem. De vogelbescherming meldt dat er meerdere redenen zijn waarom er steeds minder mussen rondfladderen. In Groot-Brittannië daalde het aantal huismussen van 15 miljoen paartjes in de jaren zeventig tot 6 miljoen nu. Er werd dan ook een onderzoek gedaan naar de reden van die daling. Vervuiling, een groeiend aantal op mussen jagende sperwers en verlies aan voedselrijk terrein maken het de huismussen zeker niet makkelijk.

Onze levensstijl is ook enigszins gewijzigd. Onze tuinen zijn allemaal netjes afgebakende juweeltjes

Merckx-Van Goey

geworden. Ook het positieve nieuws dat afval netjes wordt gesorteerd, heeft tot gevolg dat niet veel graantjes blijven liggen die de mussen kunnen meepikken. De bouwstijl van onze huizen leidt er trouwens ook toe dat zwaluwen moeilijker schuil- en nestplaatsen vinden. Er zijn immers niet veel kieren meer in muren en daken.

Dat alles blijkt uit de studie die in Groot-Brittannië werd uitgevoerd en nog vijf jaar loopt. De meest opmerkelijke bevinding uit het onderzoek is dat de achteruitgang van het mussenbestand recht evenredig is met de stijging van het aantal katten, zowel huis- als zwervkatten. Vooral zwervkatten zouden jacht maken op mussen.

Het probleem van de zwervkatten is bekend, maar neemt in Vlaanderen toe. Verschillende gemeenten nemen maatregelen onder de vorm van acties om de poezen te vangen, te steriliseren of te castreren, en vervolgens weer vrij te laten. De gemeenten steunen die initiatieven. Bij ons in Tienen stelt het Poezenhof zich daarbij als bemiddelaar op, en krijgt het daarvoor de steun van het stadsbestuur. Andere gemeenten doen niets en hopen op de goodwill van vrijwilligers en plaatselijke dierenorganisaties.

Het wordt zulke organisaties niet gemakkelijk gemaakt. Er wordt éénmalig steun gegeven, ook al omdat het de aandacht van de media trekt. Ze zetten daarmee een beweging in gang, maar later kunnen ze de toevloed niet meer aan. Het is immers niet eenvoudig, want die organisaties moeten bijvoorbeeld een beroep kunnen doen op een ploeg van dierenartsen.

Mevrouw de minister, hoe groot is het probleem van de zwervkatten in Vlaanderen? Is de indruk juist dat het probleem de voorbije jaren toeneemt? Worden er op Vlaams niveau maatregelen in het vooruitzicht gesteld? Hoe wilt u de mussen verder beschermen? U hebt al een initiatief genomen waardoor het bestrijden van de huismus niet langer is toegelaten. Op basis van de studie in Groot-Brittannië en op grond van de feiten weten we echter dat dit onvoldoende is als het probleem van de zwervkatten niet wordt aangepakt. Aan welke andere mogelijkheden ter bescherming van de mus denkt u nog?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem van

de mussen wordt hier verschoven naar dat van de zwervkatten. De studie uit Engeland, die vorige week werd voorgesteld in Gent, zet aan tot sterk nuanceren.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen wat er is gebeurd in de land- en bosbouwgebieden, in de steden en in de kernen in het buitengebied. Daaruit blijkt dat in land- en bosbouwgebieden de grootste oorzaak te vinden is in het feit dat de velden in de winter al zijn omgeploegd, zodat de mussen geen voedsel meer vinden. Er moet worden gezocht naar een mogelijkheid om de landbouwmethodes aan te passen. Het gaat daar ook om de grootste oppervlakte.

Het Instituut voor Natuurbehoud zegt dat de terugval in de stad voor een deel te verklaren is door het feit dat er geen toevoer meer is van buiten de stad. De meeste vogels in steden leven in ongunstige omstandigheden. Daarom moet de populatie worden aangevuld van buiten de stad. Natuurlijk vormen ook de katten een probleem, maar dat is het verhaal van de kat die de mus pakt, en de vos die de kat zou kunnen pakken maar er niet meer is. De vraag is hoe we dat oplossen.

Mevrouw de minister, hoe zal worden nagegaan hoe het mussenbestand kan worden ondersteund? Vervuiling blijkt in bepaalde gevallen ook een belangrijke rol te spelen. Er moet dan ook een totaalpakket aan maatregelen komen, waar een beleid ten aanzien van de katten een onderdeel van vormt.

In de Britse studie is sprake van 'een mogelijk belangrijke predator'. Daarmee is niet gezegd dat de kat de predator is, wel dat het een mogelijk belangrijke predator is. We mogen dus niet vooruitlopen op conclusies en er een groep uithalen. We moeten uitzoeken hoe we het mussenbestand in Vlaanderen kunnen steunen.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem staat in de belangstelling. Ik woon al heel mijn leven op het platteland en ik heb de vogelpopulatie door de jaren heen enorm zien verminderen. Het gaat niet alleen om mussen, maar om tal van vogelsoorten. Sommige soorten heb ik in geen jaren meer gezien.

We kunnen ons afvragen wat daar de reden van is. Er is inderdaad een waaier aan oorzaken aan te duiden. Eén aspect daarvan, wat wordt verwaarloosd, wil ik graag in de aandacht brengen. Ik heb

Strackx

het over de nefaste invloed van de aanwezigheid van eksters. De eksterpopulatie is enorm toegenomen en wordt in ornithologische kringen beschouwd als één van de grote oorzaken van de vermindering van de populatie van andere vogelsoorten. De ekster is in de ogen van vogelliefhebbers een schadelijke diersoort.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook ik ben op het platteland grootgebracht, en heb er altijd gewerkt, tot in de bosbouw toe. Ik weet dus wat de natuur is. Het is inderdaad zo dat waar er eksters zijn, er weinig andere vogels zijn. Bij ons zitten er geen eksters, en is er een overvloed aan vogels.

Wat ik echter wil vragen is dat duidelijk wordt gezegd wat het beleid wil. Ik heb thuis een meidoornomheining en -struiken. Daar komen bijzonder veel vogels op af, vooral mussen. Enerzijds krijg ik subsidies omdat ik die haag onderhoud, anderzijds word ik echter gestraft : ik moet immers 50 euro per ton betalen om het groenafval van die haag naar het containerpark te brengen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, iedereen is het erover eens dat er een drastische verlaging is van de mussenpopulatie. Ik zal niet ingaan op de studie en de oorzaken, want ze zijn hier al genoemd. Het is in elk geval verontrustend. Ik heb niet het gevoel dat er al eenduidig kan worden gezegd wat aan de basis van die teloorgang ligt.

Mevrouw Merckx vroeg naar gegevens over het zwervkattenbestand in Vlaanderen. Sinds kort houdt het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer gegevens bij over het afschieten van verwilderde katten. Het instituut krijgt die gegevens van erkende wildbeheerseenheden, dus van jagers. Het krijgt echter enkel gegevens over het aantal geschoten katten, wat een aanduiding geeft over het bestand, maar er wordt de jagers niet gevraagd een schatting te maken van de grootte van het kattenbestand in de omgeving. De benaming wilde katten is een heel moeilijk te definiëren begrip. Daar zijn zwervkatten bij, maar ook huiskatten, die vaak door de jagers worden meegenomen. Het is dus niet gemakkelijk een inventaris te maken.

Zoals mevrouw Vertriest al heeft aangegeven, jagen predators op een prooi, maar is er meestal een soort evenwicht zodat dat niet leidt tot het uitsterven van een soort. Lokaal en tijdelijk kunnen er verstoringen zijn, maar we kunnen niet stellen dat de zwervkatten in heel Vlaanderen aan de basis liggen van de achteruitgang van de mussen, tenzij ze in zeer hoge aantallen zouden voorkomen. Bovendien zijn er altijd zwervkatten geweest. Bij ons zijn er geen gegevens bekend over een recente heel sterke stijging. Toch daalt de mussenpopulatie. We mogen dus niet meteen een verband leggen tussen de twee. Er kan een invloed zijn, maar die is zeker niet bewezen.

Wilde katten kunnen alle dagen van het jaar worden bejaagd, op voorwaarde dat ze zich bevinden op minder dan 200 meter van woningen. Er zal dus wel een zekere regulering zijn door de jacht, hoewel jagers niet meteen interesse zullen hebben voor het schieten van wilde katten, tenzij ze een verband leggen met het voortbestaan van andere dieren.

De huismus is sinds enkele maanden in Vlaanderen wettelijk beschermd. Dat is een instrument om maatregelen te treffen voor de bescherming van de soort. Het Zomerakkoord dat de regering heeft goedgekeurd voor het reces, bevat een aantal maatregelen die een gunstig gevolg kunnen hebben voor de populatie van de mussen. De afbakening van het VEN is daar één van. Daarop voortbouwend kunnen in bepaalde gebieden specifieke maatregelen worden genomen.

De campagne voor groen in de stad, waar de lokale besturen heel goed op inspelen, zal zeker een positief effect hebben op het mussenbestand. Ook het feit dat we nu beheerssubsidies kunnen geven aan landbouwers om op een andere manier aan landbouw te doen, kan zeker invloed hebben. Immers, onze landbouw is zeker niet bevorderlijk voor onze mussen. Met een waaier aan maatregelen die ertoe strekken de natuur wat meer kansen te geven, zowel op het platteland als in de stad, zullen we misschien een vooruitgang boeken in de mussenpopulatie.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, ik heb hier niet veel meer aan toe te voegen. Ik hoop dat u ons op de hoogte houdt van de verdere uitwerking van het nieuwe wettelijke instrument voor de bescherming van de mussen. Misschien kunt u ook de gemeenten die bezig zijn met groen in de stad, en die de problemen met zwerv-

Merckx-Van Goeij

katten systematisch proberen aan te pakken, aanmoedigen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de dioxinevervuiling door Indaver

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de dioxinevervuiling door Indaver.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 14 augustus sloot het afvalverwerkend bedrijf Indaver in de Antwerpse haven één van haar afvalverbrandingsovens omdat er een veel te hoge dioxine-uitstoot werd gemeten.

Metingen van 24 juli wezen op een dioxineconcentratie in de rookgassen van maar liefst 28 nanogram per kubieke meter, wat 280 keer boven de norm van 0,1 nanogram ligt. Op 14 augustus zou dan weer 140 nanogram gemeten zijn, of een waarde 1.400 keer boven de toegelaten waarde. Volgens Indaver werd tussen 6 juli en 14 augustus door deze installatie 0,6 gram dioxines uitgestoten, 50 keer meer dan is toegelaten. De milieu-inspectie heeft proces-verbaal opgemaakt en heeft een verklaring gevraagd van Indaver voor dit falen. Een deskundige van de VITO onderzoekt de zaak.

Mevrouw de minister, kunt u meedelen hoe groot de reële dioxine-vervuiling is volgens uw diensten, hoeveel dioxine werd uitgestoten en gedurende welke periode? Kunt u de metingen geven van de voorbije jaren voor de installaties op Rechteroever, maar ook voor de installaties van Indaver te Beveren? Was de uitstoot van juli en augustus 2002 inderdaad uitzonderlijk of overschrijdt Indaver al langer de dioxinenormen?

Hoe zit het met andere emissienormen? Naar aanleiding van dit incident worden we immers weer wantrouwig, en daarom had ik graag een milieubilan gekregen. In Berendrecht wordt ook al lang ge-

klaagd over roetneerslag die wordt toegeschreven aan Indaver. Werd dit ooit onderzocht, en klopt het? Zo ja, wat wordt eraan gedaan?

De gemeente Stabroek maakt zich eveneens grote zorgen over de vervuiling in haar woonwijken. De bevolking werd opgeroepen groenten uit de eigen tuin voor consumptie grondig te wassen. Ook in Berendrecht en Zandvliet maken de mensen zich zorgen. Kunt u meedelen of er al onderzoek is verricht naar de eventuele depositie van dioxines door dit incident in de omgeving, en meer bepaald in woonwijken in Stabroek?

Met groenten en koemelk zouden er volgens metingen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen geen problemen zijn, hoewel toch verhoogde dioxinewaarden werden gevonden in het stof op het loof van wortelen en uien. Er kon echter niet worden gesproken over een normoverschrijding, aangezien daar geen norm voor bestaat. Als er hoge deposities worden gevonden, welke voorzorgs- en eventueel saneringsmaatregelen zullen dan worden genomen?

Er is ook heel wat te doen geweest over dioxines in de Stabroekse scharreleieren, die naar aanleiding van dit incident werden onderzocht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Mevrouw de minister, voor dit probleem wil ik uw bijzondere aandacht vragen. In de onderzochte eieren bedroeg het dioxinegehalte bijna het dubbele van wat maximaal is toegestaan: 9,19 picogram per gram vet in plaats van 5 picogram. Nadien werden ook nog PCB's in de eieren ontdekt. Ironisch genoeg gaat het om eieren van zogenaamde GFT-kippen, die het afvalprobleem mee moeten helpen oplossen. Nu worden ze zelf gevaarlijk afval.

Het voedselagentschap is ervan overtuigd dat de dioxinevervuiling afkomstig is van één enkele bron, die echter moeilijk kan worden gelokaliseerd. Is de Indaver-oven gezien het recente incident een verdachte bron? Wordt dat onderzocht? Wordt er gezocht naar andere bestaande of historische bronnen? Natuurpunt Vlaanderen verwees bijvoorbeeld naar de bestaande vervuiling van de haven, de vroegere historische vervuiling van een huisvuilverbrandingsoven in Stabroek en van de stortplaats De Hooge Maey in de buurt.

Misschien nog zorgwekkender is dat het Voedselagentschap meldde dat bij vergelijkingen van scharreleieren uit Stabroek met scharreleieren van tuinkippen in het landelijke Assenede, ook de kippen van Assenede eieren met te veel dioxines bleken te

Malcorps

leggen. Zitten we dan niet met een algemeen probleem van achtergrondvervuiling ? Het is toch niet normaal dat scharreleieren, die eigenlijk beter zouden moeten zijn voor de gezondheid, verhoogde waarden bevatten van dioxines en PCB's, niet alleen vlakbij vervuilde lokaties, maar ook in meer landelijke gebieden zoals Assenede. Er is dus een probleem voor heel Vlaanderen. Uiteraard is het ook een federaal probleem, en ik zal dus ook de vraag stellen aan federaal minister van Volksgezondheid Tavernier. In elk geval moeten we het ook op Vlaams niveau bekijken.

Welke actie zal nu worden ondernomen om de werking van de Indaver-installatie te saneren ? Onder welke voorwaarden mag er al dan niet verder afval worden verbrand ?

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de nieuwe oven werd opgestart op 5 juli. Een eerste meting werd echter pas uitgevoerd op 24 juli. Zou een instelling die grotendeels in overheidshanden is, niet standaard onmiddellijk metingen moeten doen ? Dan had de eerste meting niet op 24 maar op 6 juli plaatsgevonden.

We komen nu tot de absurde situatie dat de eieren uit legbatterijen geen problemen geven, maar de scharreleieren wel. Nadat er eerst wat paniek over ontstond, werd gezegd dat dit probleem zich eigenlijk voordoet bij bijna alle scharreleieren in heel Vlaanderen. Klopt het echter dat als de scharreleieren niet in Vlaanderen worden geproduceerd maar in Frankrijk, er geen probleem zou zijn omdat ze daar nog onder de norm zouden zitten ? De norm in Frankrijk zou immers viermaal zo hoog liggen. Kunt u dat verduidelijken ?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had deze vraag al eerder willen stellen, maar door het reces was ik genooddaakt ze schriftelijk in te dienen.

Toen ik het nieuws vernam van de te hoge dioxine-uitstoot van de Indaver-oven, viel ik zowat achterover. Het negatieve imago dat huisvuilverbrandingsinstallaties nu al hebben in Vlaanderen, zal door dit voorval zeker niet verdwijnen, integen-

deel, het wordt erdoor bevestigd. De buurtbewoners zullen nu helemaal argwanend naar die installaties kijken. Ik vraag me af hoe we die situatie kunnen rechtekken. Uit de uiteenzettingen van de heren Caluwé en Malcorps blijkt ook dat er heel veel onduidelijkheid bestaat in deze zaak. In de berichtgeving was er eerst sprake van 120 keer te hoog, dan 280, dan 140 tot 1400.

Mevrouw de minister, hoe lang werden de normen reeds overschreden ? Waarom werd dit zo laat vastgesteld ? Wordt dit misschien niet continu gemeten, maar periodiek ? Op welke manier werden de buurtbewoners geïnformeerd over het gevaar van de dioxine en de veiligheid met betrekking tot het voedsel ? Het is toch duidelijk dat niet alleen de groenten, maar ook de eieren risico lopen.

Wordt gedacht aan een schadevergoeding voor de buurtbewoners ? Zij hebben misschien al lange tijd besmet voedsel ingenomen alvorens ze op de hoogte werden gebracht van het probleem. Worden deze mensen medisch opgevolgd ? Kunnen ze ergens terecht met klachten ? Er is heel veel ongerustheid bij de mensen, en er moet dringend duidelijkheid worden gecreëerd.

Op welke manier zullen er nieuwe veiligheidsmaatregelen genomen worden om zulke ongevallen in de toekomst te vermijden ? De huidige maatregelen blijken immers niet te volstaan.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, algemeen wil ik eerst stellen dat hoe beter de controles zijn en hoe strenger de normen, hoe zichtbaarder het moment wordt waarop een fout wordt gemaakt. Gelukkig zijn we de besten in West-Europa op het vlak van controles van afvalverbrandingsinstallaties. Dat zorgt natuurlijk voor incidenten en het is goed dat er dan streng wordt opgetreden.

De statische oven van Indaver op Rechteroever werd tussen 5 juni en 5 juli 2002 grondig gereviseerd, met een aanpassing van een brander. Op 24 juli 2002 werd bij emissiemetingen door Indaver zelf een concentratie van 28 nanogram in de rookgassen van deze oven gemeten. Op 14 augustus 2002 werd bij nieuwe emissiemetingen een concentratie van 130 nanogram gemeten. Sinds die dag is de oven door het bedrijf stilgelegd.

Bij de laatste meting voor 5 juli 2002, met name op 22 april 2002, bedroeg de dioxineconcentratie 0,031 nanogram, volledig onder de norm dus. Indaver

Dua

meldde dat de statische oven tussen 5 juli en het moment van stillegging op 14 augustus 2002, ongeveer 800 uren in werking was, met een bepaald rookgasdebiet. Bij gebrek aan een continue meting van de uitstoot aan dioxines en furanen, kan van de totale uitstoot tijdens deze periode enkel een raming worden gemaakt. Men gaat uit van een gemiddelde van 79 nanogram. Het zou mogelijk zijn dat in de genoemde periode een totale massa van 506 milligram TEQ werd uitgestoten door de statische oven. Dit is veel in verhouding tot de normale uitstoot.

Mijnheer Malcorps, u vroeg naar de andere metingen in de loop van de voorbije periode van 2000 tot nu. Ik heb hierover een hele reeks cijfers. Ik zal u deze gegevens ter beschikking stellen. Bij draaitrommeloven 1, draaitrommeloven 2 en de statische oven werden telkens gegevens gevonden die lager zijn dan wat meetbaar is. De oven van Indaver werkt op het eerste zicht zeer goed en men gaat er prat op dat het een model is, maar blijkbaar ging er toch iets mis.

De metingen bij Indaver in juli en augustus 2002 moeten als zeer uitzonderlijk en accidenteel worden beschouwd. Dit is belangrijk voor de bevolking. Sinds begin 2000 lag slechts één meetwaarde van de dioxine-emissiemeting bij de drie ovens beduidend hoger dan 0,1 nanogram TEQ/Nm³, namelijk 0,73 nanogram TEQ/Nm³ in september 2000 bij draaitrommeloven 2. Drie metingen in oktober 2000 bevestigden opnieuw de goede werking van de oven en de filterinstallatie. Algemeen gezegd waren er op het eerste zicht geen problemen meer. Ik zal u de gegevens ter beschikking stellen.

Inzake de vermelde roetneerslag in Berendrecht zijn er geen gegevens bekend bij de afdeling Milieu-inspectie. Misschien moet dit eens samen met de lokale overheden worden bekeken. Ik kan u hier niets meer over zeggen.

Op vraag en aanwijzing van de afdeling Milieu-inspectie nam het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) in augustus 2002 groente- en melkmonsters in Stabroek voor analyse op dioxines. Voor de vier groentemonsters waren alle analysesresultaten gunstig. Voor groenten zijn er geen officiële dioxinenormen, gezien groenten geen dioxines opnemen daar dat vetoplosbare verbindingen zijn. Alle waarden lagen lager dan de actiedrempel van 0,4 nanogram die door de Wereldgezondheidsorganisatie naar voren wordt geschoven en die is opgenomen in de Europese

aanbeveling 2002/201/EG van 4 maart 2002. Als voorzorgsmaatregel werd wel aangeraden om bladgroenten grondig te wassen voor consumptie, ten einde de stofdeeltjes die dioxines kunnen bevatten weg te wassen. Voor de twee melkmonsters die werden genomen bij bedrijven ten noordoosten van Indaver, lagen de analysesresultaten beneden de norm die door de Wereldgezondheidsorganisatie wordt vooropgesteld.

Begin september 2002 nam het FAVV ook nog stalen van eieren van scharrelkippen op 3 plaatsen in Stabroek. De dioxineconcentratie in deze stalen lag tussen 9 en 11,5 picogram TEQ per gram vet, wat hoger is dan de norm van 5 picogram TEQ per gram vet. De norm is dus overschreden en moet worden onderzocht, maar deze overschrijdingen moeten niet leiden tot paniekreacties. Tijdens de dioxinecrisis waren er veel hogere overschrijdingen.

Zowel de Milieu-inspectie als het FAVV zeggen dat het momenteel nog onduidelijk is of er een oorzakelijk verband is met de verhoogde emissie van Indaver in de zomer van 2002. Dit wordt nog onderzocht. Persoonlijk denk ik dat de achtergrondvervuiling een rol kan hebben gespeeld. We leven nu eenmaal in een omgeving waar er veel achtergrondvervuiling is. Niettegenstaande werden gisteren gegevens bekendgemaakt van de VMM waaruit blijkt dat de algemene kwaliteit op het vlak van dioxines opnieuw sterk is verbeterd. We hebben zeer strenge normen, en dan wordt het steeds moeilijker te achterhalen waar de eventuele vervuiling vandaan komt.

De statische oven van Indaver ligt momenteel stil. Zoals werd aangemaand door de afdeling Milieu-inspectie zal er geen heropstart gebeuren vooraleer de nodige maatregelen zijn getroffen om de uitstoot van dioxines en furanen blijvend te beperken tot minder dan de norm van 0,1 nanogram.

Hiervoor wordt een stappenplan gevolgd dat werd opgelegd door de Milieu-inspectie. Dat bestaat uit volgende onderdelen. Men voert eerst een onderzoek uit naar oorzaken en remediëring, in samenwerking met een erkende deskundige in de discipline lucht. Dan wordt een verslag opgemaakt door de erkende deskundige over het gevoerde onderzoek dat wordt bezorgd aan de afdeling Milieu-inspectie, met alle nodige milieutechnische maatregelen die genomen zijn om de verbrandingsinstallatie dermate te wijzigen dat de voorgeschreven emissiegrenswaarden voortdurend worden nageleefd.

Er komt dan een beoordeling van dit verslag door de afdeling Milieu-inspectie, die op basis hiervan

Dua

en van een controle van de genomen maatregelen zal oordelen of deze maatregelen als afdoende worden aanvaard.

Indien de afdeling Milieu-inspectie de maatregelen toereikend acht, zal op verzoek van de exploitant de toelating gegeven worden om de verbrandingsinstallatie tijdelijk, met name voor een periode van maximum tien kalenderdagen, op te starten. Tijdens deze periode zal gedurende drie opeenvolgende dagen een meting van dioxines en furanen uitgevoerd worden om na te gaan of een definitieve heropstart kan worden doorgevoerd.

Indien de afdeling Milieu-inspectie de genomen maatregelen als onvoldoende beschouwt, moeten aanvullende maatregelen worden genomen. Deze zeer strenge procedure wordt gevolgd. We moeten afwachten wat het antwoord zal zijn van Indaver en van de deskundigen op de problemen die zich hebben voorgedaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over maatregelen om de geluidsoverlast van het luchtvaartverkeer overdag terug te dringen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over maatregelen om de geluidsoverlast van het luchtvaartverkeer overdag terug te dringen.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag handelt inderdaad over de geluidshinder overdag. We hebben het al heel vaak – en terecht – gehad over het terugdringen van de geluidsoverlast 's nachts, maar helaas blijft het probleem daar niet toe beperkt.

Op het interministerieel overleg van 16 juli 2002 werd een principiële akkoord afgesloten tussen de federale, de Vlaamse en de Brusselse regering over een coherent beleid om de geluidsoverlast van de nachtvluchten van de luchthaven van Zaventem terug te dringen. Het is ongetwijfeld de verdienste

van deze regering om voor het eerst aandacht te hebben voor de problemen van gezondheid, geluidsoverlast en verlies aan leefkwaliteit en wooncomfort in de omgeving van de luchthaven van Zaventem. Helaas betekent dit evenwel niet dat met de maatregelen die tot nu toe genomen zijn, alle problemen van de baan zijn.

Alhoewel deze maatregelen ongetwijfeld een stap in de goede richting betekenen, brengen ze voor een groot aantal inwoners van de Vlaamse Rand nog te weinig soelaas. Zeker voor de gezinnen uit de noordrand die onder de geconcentreerde vliegroutes wonen, blijven fundamentele problemen bestaan. Deze problemen worden onder meer door de compenserende isolatiemaatregelen weliswaar verzacht, maar niet weggewerkt. Het is dan ook eens te meer aangetoond dat, zelfs met de isolatiemaatregelen die 152 miljoen euro kosten, de enige afdoende maatregel een drastische vermindering van het aantal nachtvluchten is, of beter nog een gedeeltelijke stop op nachtvluchten zoals de groenen steeds hebben bepleit. Jammer genoeg bleek hiervoor echter noch bij de federale, noch bij de Vlaamse regering, noch bij de oppositie een voldoende groot politiek draagvlak te bestaan.

Het akkoord van 16 juli en de daarmee samenhangende maatregelen hebben evenwel enkel betrekking op het terugdringen van de geluidsoverlast van de nachtvluchten. Door de steeds maar toenemende luchtvaartactiviteiten wordt de leefkwaliteit in de gemeenten vlakbij de luchthaven echter ook overdag steeds meer aangetast. Ontspannen op straat of in een park wandelen, rustig in de tuin werken of in de vooravond een gezellige barbecue aansteken, zit er dan niet meer in. Kinderen op school worden door het vliegtuiggebulder opgeschrikt en in hun concentratie gestoord. Het lijkt me dan ook aangewezen om geluidsinperkende maatregelen zeker en vast niet te beperken tot het nachtelijk vliegverkeer.

In dit opzicht lijkt het me noodzakelijk om een aantal positieve maatregelen uit het akkoord van 16 juli ook tijdens de dag toe te passen, zoals bijvoorbeeld een beperking van het aantal vluchten overdag en het opleggen van geluidsnormen.

Mevrouw de minister, vorige week was ik nog te gast op enkele informatie-avonden en debatten in die regio, onder meer in Machelen, Diegem en Meise. Hoewel ik niet meer overtuigd moest worden, ben ik eens te meer hard met mijn neus op de feiten gedrukt. Het is voor mij duidelijk dat het hier om veel meer gaat dan een louter comfortverlies dat eventueel gecompenseerd kan worden

Glorieux

door de extra welvaart die de luchtvaartactiviteiten met zich meebrengen. Neen, het gaat hier echt om een fundamentele aantasting van het welzijn, van de gezondheid en van de levenskwaliteit van deze mensen.

Ik heb vorige week niet alleen naar die mensen geïnteresseerd, maar ook naar het lawaai. Ik wens te beklemtonen dat die mensen echt op u rekenen om zowel binnen uw eigen regering als in het overleg met de federale regering te blijven aandringen op meer maatregelen.

Welke maatregelen kunnen op Vlaams niveau genomen worden om de geluidsoverlast van het vliegverkeer van de luchthaven van Zaventem overdag in te perken? Welke initiatieven zult u eventueel nemen om er bij de bevoegde federale instanties op aan te dringen om ook voor de geluidsoverlast van de dagvluchten aandacht te hebben?

Welke andere echt afdoende maatregelen, naast het plafonneren van het aantal dagvluchten, zijn mogelijk om de leefkwaliteit in de gemeenten rond de luchthaven van Zaventem te vrijwaren?

Mevrouw de minister, ik wil nogmaals benadrukken dat ik niet meer van die zaak overtuigd moest worden. Toen ik mij vorige week ter plaatse begaf, moest ik echter vaststellen dat het zelfs nog erger was dan ik mij had kunnen inbeelden. Ik bedoel daarmee niet het geklaag van de mensen, maar het gebulder van de vliegtuigen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het akkoord van 16 juli jongstleden is een detaillering van het eerder gesloten principiële akkoord van 22 februari 2002 tussen de federale regering, de Vlaamse regering en de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hierbij werd besloten om een werkgroep te belasten met het verder onderzoek van een geluidskader voor de dagperiode.

In navolging van deze beslissing is de werkgroep Probru, die eerder de procedures voor de nacht heeft voorbereid, eind maart begonnen met de behandeling van de geluidssituatie overdag. Aan een externe buitenlandse consultant werd ondertussen de opdracht gegeven de dagprocedures nader te bekijken en een haalbaarheidsstudie uit te voeren. Het kader waarbinnen dit moet gebeuren, is bepaald in het bestek : hinder en risico's voor de om-

wonenden beperken en de noden op korte en lange termijn inzake vervoerscapaciteit, stiptheid en veiligheid vrijwaren. De elementen waarop dit haalbaarheidsonderzoek betrekking heeft, zijn het baangebruik, de ligging van de aan- en uitvliegroutes, de aanpassing van de vliegprocedures en het onderzoek van de vlootsamenstelling, elementen waarmee de lawaaiproductie aan de bron wordt verbeterd.

Zoals hierboven reeds werd vermeld, behoren onder meer de gebruikte vliegtuigtypes tot de elementen die de geluidsbelasting beïnvloeden aan de kant van de emissie. U weet dat ondertussen die vlootsamenstelling aan het veranderen is, waarbij de quotacount per vliegtuig serieus zal moeten dalen. De frequentie van overvluchten is belangrijk. Dat gaat dus over het aantal vliegbewegingen overdag. Hoe er wordt gevlogen – vliegprocedures voor landen en opstijgen – en waar er wordt gevlogen – aan- en uitvliegroutes en baangebruik – heeft ook zeer veel effect op het lawaai.

Daarnaast kan aan de zijde van de immissie de hinder worden beperkt door een aangepast beleid inzake ruimtelijke ordening. Dat heeft dan meer te maken met maatregelen om ervoor te zorgen dat er geen nieuwe gehinderden komen door nieuwe bebouwing. Ook de geluidsisolatie speelt hier uiteraard een belangrijke rol. Dat is een zuiver curatief middel om de hinder binnenshuis te beperken. Hiervoor moeten dan echter weer geluidszoneringen worden vastgelegd.

Het is in ieder geval nodig – en we zijn daar ook goed mee bezig – dat zowel de federale overheid als de gewesten – in dit geval Vlaanderen en Brussel – in onderling overleg de maatregelen vaststellen en ook zorgen voor de uitvoering ervan. Er worden momenteel besprekingen gevoerd tussen de federale regering, de Vlaamse regering en de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die worden voorbereid in de werkgroep Probru, zoals werd overeengekomen in het principiële akkoord van 22 februari 2002. We zullen proberen om zo vlug mogelijk tot conclusies te komen. Mijn medewerkers en diensten nemen aan deze werkgroepen deel.

Dan kom ik bij uw vraag over de andere mogelijkheden om lawaaihinder te beperken. De bouw van een proefdraaiplaats had de bedoeling om het daglawaai voor veel omwonenden in sterke mate te beperken. De bouw ervan werd opgenomen in het federaal akkoord van 2000, en werd ook door mij verankerd in de milieuvergunning van 29 september 2000. Ondertussen ontving ik ook een positief

Dua

antwoord op mijn brief aan de federale minister van Landsverdediging over de bereidheid om ook militaire toestellen te laten proefdraaien op deze plaats. Ik stel echter wel vast dat de uitvoering van deze proefdraaiplaats om allerlei redenen vertraging oploopt.

Ik heb de Milieu-inspectie de opdracht gegeven om ter plaatse de toestand te bekijken en de nodige maatregelen te nemen aangezien de milieuvergunning niet wordt nageleefd. Er werd wel al een gedeeltelijk onderzoek ingesteld, maar dat is onvoldoende naar onze mening. Aan de Milieu-inspectie werd nu dus gevraagd een nieuw onderzoek in te stellen, zodat de nodige maatregelen kunnen worden genomen.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik twijfel zeker niet aan uw inzet in deze materie.

In die zin wil ik vragen dat u de werkgroep Probru bij het bepalen van die dagprocedures toch ook van nabij zou volgen, om te voorkomen dat die mensen tot eenzelfde soort nepoplossing komen als de oplossing die ze voor de nacht hebben uitgewerkt. Ik heb het dan natuurlijk over concentratie plus isolatie. Voor de nacht is dat zeker geen afdoend middel, en het kan dus zeker ook niet voor de dag een oplossing vormen. Op termijn moeten we gaan naar een stop van de nachtvluchten en een spreiding van de vluchten overdag.

Mevrouw de minister, het ligt natuurlijk niet aan u alleen. Wel is het zo dat de mensen vooral op u rekenen omdat ze weten dat u in het verleden voldoende inzet hebt getoond om inzake deze materie de zaken in de goede richting bij te sturen. Hou die Probru-werkgroep dus goed in het oog.

Het verheugt me ook dat u de proefdraaihal van zeer nabij volgt. BIAC is inderdaad verplicht – zowel door het federaal akkoord van februari 2000 als door de milieuvergunning – om zo'n proefdraaihal te plaatsen, maar die is er nog altijd niet. We kunnen de mensen niet langer zeggen dat ze 's zondags hun grasperk niet mogen maaien, terwijl op enkele honderden meters van die woonwijk constant vliegtuigen blijven bulderen, ook al zou dat wettelijk gezien niet meer mogen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanstellen van milieubemiddelaars

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Maes tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het aanstellen van milieubemiddelaars.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, milieuhinder en milieuconflicten – al of niet terecht – zijn realiteiten waar de lokale besturen mee worden geconfronteerd. Waar evenementen worden georganiseerd of zaken veranderd, krijgt men voor- en tegenstanders. Is het nu om het instellen van een zone 30, het uitbouwen van een speeltuin, het organiseren van een popfestival of het aanleggen van een skateboardinfrastructuur, altijd is er wel een actiegroep die reageert of ontstaat er een conflict.

In veel gevallen – zeker als het bijvoorbeeld over stank- en lawaaihinder gaat – wordt er een wellesnietesspel gespeeld over de omvang en dus de ernst van het probleem. En toch, als een straat of een wijk of een dorp zich verenigt rond een bepaald probleem, dan moet het beleid ervan uitgaan dat er wel degelijk een probleem is. In elk geval is er een communicatieprobleem naar de omgeving.

Lokale besturen zitten vaak in een moeilijke positie om te bemiddelen tussen de verschillende partijen, omdat ze enerzijds oor moeten hebben voor de klachten van de burgers en anderzijds rekening moeten houden met de tewerkstelling in de bedrijven.

Ook de Vlaamse administratie is niet in staat om in deze conflicten tussenbeide te komen, want ze is dikwijls betrokken partij. Ze bevindt zich niet in een positie om te bemiddelen in dergelijke situaties, waardoor sommige conflicten jaren aanslepen zonder dat er een oplossing komt. Op ontelbare plaatsen zorgt dit voor een verziekte verhouding tussen het betrokken bedrijf, de omwonenden en het lokale bestuur.

Maes

Net zoals er sociale bemiddelaars zijn voor sociale conflicten, is er ook nood aan 'milieubemiddelaars'. Deze milieubemiddelaars moeten een belangrijk hiaat in de Vlaamse administratie opvullen, de conflicten bespreekbaar maken en streven naar een oplossing, na overleg met de betrokken partijen. Zij moeten kunnen optreden op verzoek van een lokaal bestuur, maar ook derden moeten een beroep op hen kunnen doen. Zij moeten kunnen bemiddelen in allerlei milieuconflicten : van de motorcross in een waardevol landschap tot de discotheek die een hele wijk wakker houdt, en van stinkende verbrandingsovens tot de buurt waar mensen zich zorgen maken over de uitstoot van een bedrijf.

Een perfect voorbeeld van een conflict waar een milieubemiddelaar echt nodig was, is het Lappersfort in Brugge. In plaats van het te laten komen tot een mediagegeven waarbij iedereen op zijn standpunt blijft staan, had men via een milieubemiddelaar veel sneller heel wat ongenoegen kunnen wegnemen. Op die manier waren er waarschijnlijk wel oplossingen uit de bus gekomen.

De milieubemiddelaars kunnen, los van de lokale belangen, bemiddelen tussen het milieuconflict en de omwonenden, en op basis hiervan oplossingen formuleren naar de lokale, de vergunningverlenende en de controlerende overheid. Een dergelijk systeem van milieubemiddelaars is samen met een volwassen handhavingsbeleid een belangrijk wapen tegen wat men noemt de verzuring van allerlei lokale milieuconflicten.

Mevrouw de minister, ik heb voor u de volgende vragen. Wat is uw standpunt over het aanstellen van milieubemiddelaars bij milieuconflicten ? Bent u bereid om een systeem van milieubemiddelaars op te richten ? Zo ja, op welke manier wilt u dat dan organiseren ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, ik steun de vraag van de heer Maes. Overigens, in het voorstel van decreet dat ik ooit heb ingediend inzake de milieuhinderdiensten – een oorspronkelijk idee van de milieubeweging – had ik eenzelfde voorstel verwoord over een soort van milieuwrevelbemiddeling.

De heer Maes ziet het nu iets ruimer, en ik volg hem daarin, want ik vind dit een goed idee. In het kader van het behandelen van lokale milieuhinder

die tot veel ongenoegen leidt bij de mensen, is dit een belangrijk instrument : op lokaal niveau, maar misschien ook op bovenlokaal niveau.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het uitgangspunt is zeker terecht. We beschikken over Vlarem. Dat instrument regelt de hinder van bedrijven. Het kan misschien nog wel worden verbeterd, maar het zit toch al goed in elkaar.

Daartegenover staat echter dat er lokaal dikwijls hinderlijke activiteiten zijn – van zeer uiteenlopende aard – waar onvoldoende tegen kan worden opgetreden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om lawaaihinder in een uitgaansbuurt of om hinder langs belangrijke verkeersassen. Een soortgelijke problematiek hebben we overigens ooit al eens besproken naar aanleiding van een voorstel van decreet van de heer Coens.

Mijnheer Maes, in deze discussie wil ik toch de volgende stelling blijven verdedigen. Het instrument 'milieubemiddelaar' vind ik schitterend. We moeten in die richting gaan, maar ik denk dat dit niet kan vanuit Brussel. Het is onmogelijk om gewestelijke ambtenaren het statuut te geven van lokale milieubemiddelaar, en die dan ter plaatse te droppen. Die mensen hebben geen of weinig kennis van zaken in een bepaalde gemeente, ofwel moeten we er zodanig veel aanwerven dat het een onmogelijke zaak wordt. Op zich denk ik echter wel dat het instrument van de milieubemiddelaar zeker moet worden behouden, maar ik zou die dan liever zien op het lokale niveau. Ik denk dat we nu ondertussen al een paar stappen in die richting hebben gezet.

In het kader van het nieuwe milieuconvenant, de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling', hebben we een aantal bescheiden stappen gezet naar het opvangen van lokale hinderproblemen, waarbij de aanwezigheid van één centrale figuur natuurlijk ideaal zou zijn. In die samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat de gemeenten een ambtenaar moeten aanduiden met een toezichtsbevoegdheid voor die klasse 2- en klasse 3-bedrijven, of dat ze – en dat is misschien minder opportuun – via een protocol met de politiezone een samenwerking met deze politiezone moeten opzetten. Veel gemeenten doen dat goed. Ze hebben een milieuambtenaar die eigenlijk meer een milieubemiddelaar is dan iets anders. Andere gemeenten zijn dan weer minder goed bezig.

Dua

In de samenwerkingsovereenkomst is eveneens opgenomen dat gemeenten de cluster 'hinderbeleid' apart kunnen ondertekenen. Dat is dus een nieuw aspect. Dit onderdeel wil de gemeenten ondersteunen in de aanpak van concrete kleine hinderproblemen – zoals nachtlawaai, lichthinder, sluikstorten, enzovoort – die dikwijls grote gevolgen hebben voor de burger. Een concreet hulpmiddel is een digitaal milieuklachtenregistratie- en -opvolgingssysteem – MKROS -, dat momenteel in een tiental gemeenten gaat proefdraaien. Het is de bedoeling dat op die manier de hinderplekken goed worden gedetecteerd, maar ook dat de gemeenten hun bevindingen met elkaar uitwisselen, zodat er informatie kan worden doorgegeven.

De gemeente beschikt ook al over de mogelijkheid tot de opmaak van een gemeentelijk hinderreglement. Deze mogelijkheid wordt overigens actief ondersteund in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Het is in ieder geval de algemene geest van die samenwerkingsovereenkomst dat de lokale besturen moeten zorgen voor een dergelijke spilfiguur, die eigenlijk een milieubemiddelaar zou moeten zijn en minder een echt verbaliserende milieu-ambtenaar. Dat is de richting die we uit moeten.

Wel moeten we vaststellen dat niet alle gemeenten de slagkracht, de grootte en de mogelijkheden hebben om een echt goede milieudienst uit te bouwen met een dergelijke milieubemiddelaar. In die zin wil ik de problematiek dus zeker niet negeren dat lokale situaties dikwijls heel moeilijk zijn om een performant hinderbeleid te voeren. Ik blijf echter bij mijn overtuiging dat het bijna niet mogelijk is om dit soort zaken vanuit Brussel aan te pakken. We zouden dat trouwens ook niet goed doen.

Ik kan u wel zeggen dat de begeleiding van de gemeentelijke milieudiensten vanuit het centraal aanspreekpunt lokale overheden en de provinciale aanspreekpunten versterkt werd en wordt. Vanuit het niveau Brussel loopt momenteel de aanwerving voor twee extra personeelsleden, specifiek voor de hinderproblematiek. De bedoeling is wel om de lokale overheden daarvoor te ondersteunen, en dus niet om zelf milieuambtenaar te spelen op het lokale vlak.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mevrouw de minister, ik wil daar kort op reageren. Er zijn inderdaad een aantal gemeenten die daar helemaal niet toe komen.

Daarnaast zien we echter ook dat zolang het conflict niet escaleert, de bevolking aanvaardt dat er een aantal zaken gebeuren vanuit de gemeente. Als puntje bij paaltje komt, zegt men : 'Die milieuambtenaar kiest voor de gemeente, en niet voor de bevolking.'

Het is ook niet de bedoeling om een en ander te organiseren vanuit Brussel. We kennen allemaal wel een aantal mensen die kunnen worden aangesproken als zich conflicten voordoen in een bepaald gebied. Het gaat dan om mensen die zowel door de gemeente, door de bevolking als door de actiegroepen aanvaard worden als onafhankelijke mensen die in de zaak kunnen bemiddelen. Mijns inziens moet daarrond een kader gecreëerd worden, zodat we die mensen kunnen aanspreken om zich voor die zaken in te zetten. Ik wil vragen dat dit eens beter zou worden onderzocht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzameling van pennaalden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Ceysens tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzameling van pennaalden.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, begin september werd via de media het bericht verspreid dat op initiatief van de minister of van de OVAM gebruikte spuiten, pennaalden en bloedlancetten voortaan niet meer met het restafval weggegooid mochten worden, want er zouden naaldcontainerpjes komen.

In de media ging het dan vooral over diabetici, en ik wil toch protesteren tegen het beeld dat door die media werd gecreëerd. Er werd gezegd dat die voorwerpen te gevaarlijk zouden zijn voor de ophalers van die restafvalzakken, alsof er kanjers van naalden in die zakken zitten waaraan de mensen zich kunnen prikken. Welnu, ik heb een naaldje meegebracht dat wordt gebruikt door diabetici. U ziet dat het gaat om een plastieken omhulseltje waar een piepklein naaldje aan zit, dat er eigenlijk langs geen enkele kant uitsteekt.

Ceysens

Die mensen waren een beetje verontwaardigd dat er een beeld werd opgehangen van de onverantwoorde patiënt die een kanjer van een naald meegeeft en voor wie het helemaal geen zorg is dat iemand die het vuil ophaalt, zich daaraan zou kunnen prikken, met mogelijk heel nare gevolgen. Dit beeld moet dus echt wel genuanceerd worden. U ziet hier over welk spuitje het maar gaat. Ik heb geprobeerd om mij aan dat naaldje te prikken, maar ik slaag daar zelfs niet in.

Diabetici zijn door de aard van hun ziekte meestal zeer gedisciplineerde mensen met een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Het zijn mensen met veel burgerzin. Zij stellen het volgende : 'Als het een probleem is om dit in het gewone restafval te gooien, dan maken we daar geen enkel probleem over. Als dit een gescheiden ophaling moet kennen, dan willen we ons daaraan onderwerpen. Hou het dan echter wel een beetje menselijk, en probeer toch respect te hebben voor onze privacy en voor het omgaan met de ziekte.' Hun vraag was dus eigenlijk om in de modaliteit zoveel mogelijk respect te hebben voor de behandeling van deze patiënten en de wijze waarop ze met hun ziekte omgaan.

Er is dan blijkbaar gekozen voor het spoor van een aparte naaldcontainer. Die mensen moeten die aankopen, en vullen die dan met hun spuitjes. Dan moeten ze die naaldcontainer behandelen zoals een milieubox. Net zoals Klein Gevaarlijk Afval moeten ze die meegeven op de ophaalrondes in de gemeenten waar ze langskomen, of anders – en dat zal op de meeste plaatsen wel het geval zijn – moeten ze die op het containerpark gaan afgeven.

Mevrouw de minister, dat is eerlijk gezegd toch wel heel veel gevraagd. We willen echt wel dat toch nog eens wordt bekeken of het niet anders kan. Men vraagt aan die mensen dat ze eigenlijk met hun ziekte naar dat containerpark gaan. Wie zal zich daar anders aanmelden met zo'n containertje vol spuiten ? Dat zullen natuurlijk de diabetici zijn. Er is namelijk maar één ziekte waarbij mensen zichzelf veelvuldig inspuiten. In de andere gevallen waar mensen een spuit toegediend krijgen omwille van een ziekte, zal het een thuisverpleger of een verplegende zijn die dat materiaal ook opnieuw meeneemt. Zij verwijderen het dan via hun professioneel kanaal. In de praktijk gaat hier het dus alleen over de diabetici, die met hun naalden naar dat containerpark moeten. Ze moeten zich op dat park dus eigenlijk bekennen tot diabeticus.

Het is mijns inziens veel moeilijker te traceren waar de veel gevaarlijkere spuiten, bijvoorbeeld van drugsgebruikers, terecht zullen komen. Daar zijn er reële problemen van besmetting, onder meer inzake aids. Ik vrees dat die naalden nog altijd in de huishoudelijke zakken terecht zullen komen, waardoor er reële risico's zijn van besmetting voor de ophaling. De overheid zou er zorg voor moeten dragen dat die op een veilige manier worden ingezameld.

De diabetici storen zich er echt aan dat zij zich moeten blootgeven op het containerpark om die spuit daar in te ruilen. Ik vind hun ongenoegen overigens terecht. We waren enigszins geschrokken, want de maatregel is nog niet goedgekeurd door de Vlaamse regering, maar toch worden al folders verspreid waarin staat dat een containertje moet worden aangekocht dat als KGA naar het afvalpark moet worden gebracht.

De milieuumbtenaar van de gemeente zal dus weten wie in de gemeente allemaal diabeticus is. Diabetici hebben niets om zich over te schamen. Het gaat over mensen met een grote verantwoordelijkheidszin en veel discipline, maar toch ervaren ze heel wat discriminatie omwille van hun ziekte, bijvoorbeeld bij het afsluiten van een levensverzekering of bij het zoeken naar werk. Ze krijgen dan ook niet graag een etiket opgeplakt.

Mevrouw de minister, we vragen u om een ander denkspoor te onderzoeken. We kennen allemaal het heel goed functionerend systeem van terugname van oude medicijnen door apothekers. De diabetici kopen hun naalden bij de apotheker. Ze zullen ook daar het naaldcontainertje kunnen aanschaffen. Het zou daarom een goed idee zijn om opnieuw met de apothekers te onderhandelen over het afgeven en ophalen van het containertje in de apotheken. Die manier van ophalen is veel discreter. Bovendien zijn de apothekers gehouden aan het beroepsgeheim en hebben ze zwijgplicht.

Mevrouw de minister, ik zou heel graag de precieze context kennen van de inzameling van pennaalden.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ceysens kaart dit probleem terecht aan. Vorig week is het thema ook eventjes aan bod gekomen bij de milieuovereenkomst over selectieve inzameling van geneesmiddelen. Haar collega van de VLD heeft er toen ook op gewezen dat spuiten van druggebruikers wel gratis bij de

Van den Eynde

apotheker kunnen worden achtergelaten, maar die van diabetici niet.

Mevrouw de minister, ik zou graag weten of u vooraf contact hebt opgenomen met de verenigingen voor diabetici. Die mensen voelen zich immers terecht geïsoleerd.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ceysens, het systeem van inzameling van pennaalden werd opgezet in samenwerking met de Vlaamse Diabetesvereniging, de Algemene Farmaceutische Bond, Ophaco, MVGV, Unamec, de producenten en de VVSG. Zij hebben over dit probleem wekenlang vergaderd en hebben een beslissing genomen. Ik zal pas op een ander systeem overstappen als die mensen daarover hun fiat geven, want zij bepalen wat haalbaar is en wat niet. Ik kan me trouwens niet voorstellen dat de OVAM als een boeman een systeem heeft opgedrongen, want dat is niet de manier van werken.

Waarom komt dit systeem er ? Het basisprincipe is natuurlijk dat de naalden uit de huisvuilzak moeten worden gebannen omwille van het risico van prikken. Het gaat daarbij over spuiten in het algemeen. Mevrouw Ceysens, ik zal het spuitje dat u hebt meegebracht, straks eens van dichtbij bekijken. Het risico van prikken is een argument van de OVAM om de werknemers te beschermen. Vroeger werden de spuitjes ook dikwijls in kunststofflessen gestopt en bij het PMD-afval gegooid. Werknemers moeten die achteraf manueel weer uit de flessen halen. Ook dat houdt een zeker risico in.

U weet dat de mensen zich zorgen maken over een besmetting met HIV. Ter wille van het personeel was het dan ook nodig om te zoeken naar een ander systeem. Er werd gekozen voor ondoorzichtige naaldcontainers. Niemand kan zien wat er in het doosje zit. Alles gebeurt dus vrij discreet. Eenmaal definitief afgesloten, zijn de containertjes niet meer te openen waardoor niemand nog bij de naalden kan. In praktijk bestaat 98 percent van de naaldgebruikers inderdaad uit diabetespatiënten. Het klopt dat vooral die mensen betrokken zijn.

Mevrouw Ceysens, u stelt voor om te werken via de apothekers. Het probleem daarbij is dat de naalden in de afvalwetgeving gecatalogeerd staan als giftig afval. Dat houdt in dat het normale inzamelcircuit via de apothekers niet kan worden gebruikt. Voor de naalden zijn erkende ophalers nodig, en

dat is enorm duur. Als de overleggende organisaties overeen komen om via de apothekers te werken, dan moet worden nagegaan wie de rekening gaat betalen. De producenten zijn in dat geval verantwoordelijk en zullen voor de ophaling moeten betalen. Nu worden de kosten betaald door de gemeenten, want de patiënten kunnen hun containertje afgeven op het containerpark. De gemeenten brengen de naalden naar het juiste circuit en het zijn dus de burgers die betalen via de gemeentelijke milieubelastingen of de algemene gemeentelijke middelen. De naaldgebruikers hebben dus geen extra kosten, behalve voor de aankoop van de naaldcontainers.

U stelde ook vragen met betrekking tot de druggebruikers. In feite moeten ook zij gebruik maken van het systeem. Als ze bij de apotheker naalden aankopen, zullen ook zij de nodige informatie ontvangen over de inzameling van het naaldenafval. We weten allemaal dat er in een aantal grote steden ook spuitenruilprogramma's bestaan in een afzonderlijk circuit. Het gaat over een apart soort patiënten waarmee niet zo makkelijk kan worden omgegaan. Ook via de spuitenruilprogramma's worden de naalden ingezameld, verpakt in naaldcontainers en afgevoerd naar vergunde verwerkingsinstallaties. De organisatie gebeurt echter in het teken van SIF-projecten of via hulpcentra. Om stigmatisering te vermijden heeft de OVAM er in overleg met de vereniging voor diabetici voor geselecteerd de druggebruikers niet te viseren in de campagne. Het gaat immers over een beperkte groep en in se gaat het over een regeling voor diabetespatiënten.

Mevrouw Ceysens, uw kritiek heeft mij een beetje verbaasd. De persmededeling werd trouwens verspreid met medeweten van het kabinet. Ons werd gevraagd of de mededeling al mocht gebeuren, en wij waren niet tegen omdat het systeem in overleg met diverse organisaties werd uitgewerkt. Het zijn de organisaties die moeten weten wat ze willen of niet. De OVAM en ik zijn ervan uitgegaan dat het een goed systeem is omdat iedereen erachter staat. Ik heb trouwens nog niet veel brieven ontvangen over deze zaak. Er is dus geen sprake van massaal protest bij diabetespatiënten.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de minister, ik ben blij dat u de mogelijkheid voor nieuwe onderhandelingen openlaat. Wij hebben wel veel protest gehoord. Ik was erg verwonderd toen mij voor de voeten werd geworpen dat het systeem werd uitgewerkt in samenspraak met de vereniging voor

Ceysens

diabetici. Als de diabetici ons weten te vinden, waarom vinden ze de vertegenwoordiging van hun vereniging dan niet? Het komt natuurlijk nog voor dat een vereniging het woord voert namens mensen die in feite niet achter de voorstellen staan.

Ook de mensen van de vereniging voor diabetici hebben mij gecontacteerd. Ze waren heel verontwaardigd en werden boos op mij. Zij beweren dat ze nooit hun fiat aan het systeem hebben gegeven. Ze stellen dat ze alleen maar toestemming hebben gegeven om het foldertje via hun tijdschrift te verspreiden, maar dat ze het niet eens zijn met de inhoud ervan. Zo wordt het natuurlijk heel moeilijk. Ook de vereniging had heel wat boze telefoons gekregen. Hun leden waren helemaal niet te spreken over het akkoord. De vereniging stelde dat ze de leden oproept om zich aan de wet te houden, maar dat ze het er niet mee eens is. Het zou echt geen slecht idee zijn om opnieuw rond de tafel te gaan zitten.

Volgens de heer Devolder staan de apothekers zeker open voor een ander akkoord. Ik herhaal dat het nodig is om opnieuw met iedereen te praten, want op zijn minst moeten een aantal misverstanden uit de wereld worden geholpen.

Ik houd mijn pleidooi echt uit een fundamentele bekommernis voor de diabetici, want die mensen verdienen niet om te worden geïsoleerd als grote vervuilers die onverantwoord met hun naalden omspringen. Ik toon u graag de naald die ik heb meegebracht. U zult merken dat het niet de naalden zijn waarvoor een grote vrees bestaat. De diabetici hebben er geen enkel probleem mee om hun naalden uit het huishoudelijk afval te houden, maar willen graag een alternatief systeem.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toekomst van het Natuureducatief Centrum De Vroente

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caluwé tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toekomst van het Natuureducatief Centrum De Vroente.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het NEC De Vroente, dat aan de toegang tot de Kalmthoutse Heide ligt, doet het goed. Sinds 7 jaar kent het een gewaardeerde en succesvolle werking. Het vormt de poort tot het grootste natuurreservaat van Vlaanderen en er worden op een creatieve en natuureducatieve wijze allerlei projecten ontwikkeld, zoals aangepaste wandelingen en educatieve pakketten, bedoeld voor verschillende doelgroepen. De aanpak is educatief verantwoord voor iedereen, van kleuter tot leerling van het secundair beroepsonderwijs. Voor iedere groep werd een correcte aanpak uitgewerkt.

De cijfers tonen het succes van de werking van het centrum aan. Steeds meer mensen bezoeken De Vroente. Dit jaar zal wellicht de kaap van 30.000 bezoekers per jaar worden overschreden. Mensen die een foldertje komen halen of een kaartje komen kopen, worden niet als bezoeker beschouwd, maar als mensen die een educatief project consumeren zoals een intensief bezoek aan een tentoonstelling of de deelname aan een educatieve wandeling.

De werking van De Vroente wordt verzekerd door 8 gedetacheerde leerkrachten vanuit het departement Onderwijs, maar over de toekomst van dit natuureducatief centrum bestaat grote onduidelijkheid. De afbouw is al begonnen. Sinds 1 september 2002 is er 1 medewerker minder en die werd niet ter plekke, maar in Brussel vervangen. De vrees bestaat dat dit het begin van de verdere afbouw inluidt. Er bestaan immers plannen om de werking van de natuureducatieve centra en bezoekerscentra drastisch te wijzigen. Zo zou de educatieve omkadering van de centra niet langer gebeuren door de Vlaamse Gemeenschap, maar bestaat de intentie om de taak via een samenwerkingsovereenkomst over te dragen aan de provincies. De educatie zou niet langer door gedetacheerde leerkrachten gebeuren, maar door vrijwillige natuurgidsen. Vanaf volgend schooljaar zouden daardoor nog slechts 3 medewerkers overblijven die moeten instaan voor de nascholing inzake het onderwijs. Gedetacheerde leerkrachten zouden niet langer zelf worden ingeschakeld. De leerkrachten van de scholen zouden zelf de educatieve taken op zich moeten nemen.

Mevrouw de minister, dit alles heeft geleid tot nogal wat protestacties. U hebt brieven ontvangen en een petitie, en ondertussen werd ter plekke de zwarte vlag opgehangen. De vrees bestaat immers dat het succesverhaal in de nabije toekomst zal ein-

Caluwé

digen ten gevolge van de plannen voor wijziging van de natuureducatieve centra.

Hoe concreet zijn de plannen om de werking van natuureducatieve centra van de Vlaamse Gemeenschap voortaan door provinciale diensten te verzekeren? Wat zijn de specifieke vooruitzichten voor het personeel dat vandaag is tewerkgesteld in deze centra? Werd met die mensen overleg gepleegd over de geplande wijzigingen? Hoe staat het met de mogelijkheid op til zijnde wijzigingen aan het systeem van detachering? In welke mate kan uw intentie om niet-gekwalificeerd personeel in te zetten voor de educatieve taken, het bestaande kwalitatieve aanbod van activiteiten op maat van de verschillende doelgroepen garanderen? Zullen de individuele bezoekers hierdoor niet in de kou komen te staan als ze De Vroente en de Kalmthoutse Heide bezoeken? Zal dit alles niet in strijd zijn met het huurcontract met de gemeente Kalmthout waarin het verzekeren van de bezoekersfunctie wordt gegarandeerd? Betekent dit alles dat natuur- en milieueducatie en voorlichting door de Vlaamse regering niet langer als een belangrijke doelstelling worden beschouwd?

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ook ik wil graag wat meer duidelijkheid krijgen over de toekomst van dit centrum dat gelegen is tussen Essen en Kapellen. Het is een heel gewaardeerd centrum voor natuur- en milieueducatie voor kinderen en jongeren, vlakbij de Kalmthoutse Heide.

Wat is de stand van zaken van de eventuele samenwerkingsovereenkomst met de provincie? Wat is het takenpakket precies en waar kunnen we die het best onderbrengen? Ik heb gemerkt dat een en ander tijdens het kerntakendebat aan bod is gekomen. In Antwerpen zou ook een Provinciaal Instituut voor Milieueducatie, PIME, bestaan. Waarschijnlijk overlappen een aantal taken elkaar.

Ik ben in het bezit van een kopie van het takenpakket van De Vroente. Het betreft 3 bladzijden die in het begin van het jaar naar u werd gestuurd. Ook ik stel me vragen over de huurovereenkomst met de gemeente Kalmthout. Ik vraag dan ook om wat meer transparantie en duidelijkheid te creëren. Volgens welke timing zullen de wijzigingen verlopen?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik sluit me aan bij de lovende woorden over de milieu-educatieve werking voor scholieren en bezoekers. Die werking moet zeker worden behouden. Ik ben ter plekke geweest en heb gezien hoe klassen worden opgevangen. De manier van werken is indrukwekkend en staat model voor mensen uit het buitenland. We moeten zeker garanties bieden voor het voortbestaan van dit soort educatieve werking.

De provincie is in het licht van het kerntakendebat bijzonder goed geplaatst om de milieueducatie in de toekomst te stroomlijnen. Een van uw kabinetsmedewerkers heeft in de vakantie al gezegd dat de huidige werking behouden moet blijven. De samenwerkingsovereenkomst tussen het departement LIN en het departement Onderwijs heeft te maken met de detachering van de 8 leerkrachten en loopt af op 31 augustus 2003. Wat komt daarna? Er zijn scholen die zich wegens het grote succes al willen inschrijven voor het volgende schooljaar. Het centrum moet die scholen nu echter op hun honger laten. Welke overgangsmaatregelen zijn er? De provincie doet alsof zijn neus bloedt, en wil nog niets zeggen over een toekomstige samenwerkingsovereenkomst. De mensen zijn onzeker. Ik zal dezelfde vraag ook stellen aan minister Vanderpoorten, want de 8 gedetacheerde leerkrachten vallen vooral onder haar bevoegdheid. We hebben de indruk dat zij de zaak veeleer wenst af te bouwen. Ook dat zou een probleem zijn.

Mevrouw de minister, wat gebeurt er met de samenwerkingsovereenkomst? Het gaat over een heel goed draaiend natuureducatief centrum. Het is dan ook van belang de continuïteit te verzekeren tot de discussie met de provincie is afgerond.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooraf wil ik stellen dat ik Natuur- en Milieueducatie (NME) een belangrijke taak vind voor de overheid. Het is dus niet de bedoeling dit onder de mat te vegen. De discussie gaat veeleer over wie wat doet, dan over de vraag of het wel belangrijk is.

We hebben in deze commissie al vaker over NME-centra gesproken. Ik heb altijd gezegd dat eerst en vooral de goed werkende NME-centra goed moeten blijven werken. Daarom is de aandacht de voorbije jaren vooral uitgegaan naar de centra die niet goed werkten. De Vroente behoort gelukkig tot de categorie van de goed werkende centra. De voorbije maanden ging het vooral over De Nachtegaal in De Panne en over De Otter in Woumen-

Dua

Diksmuide, waar de zaken intussen zo goed lopen dat de problemen er van de baan zijn.

Er is nog geen enkele beslissing genomen over veranderingen voor De Vroente. Ik heb dat de betrokkenen al gemeld, maar blijkbaar raken ze door mijn brieven niet overtuigd. In elk geval blijven ze waar ze zijn, en zal de werking verder worden gegarandeerd.

Daarnaast is er uiteraard de discussie in het kerntakendebat. Daar zal wel wat ongerustheid over zijn. Zelf ben ik van mening dat de typisch schoolse NME, die zich richt op het opvangen van klasgroepen, niet behoort tot de kerntaken van de Vlaamse administratie, maar tot die van de provincies. In bijna elke provincie zijn er immers centra die dat bijzonder goed doen. Wij daarentegen kunnen dat slechts hier en daar doen. De overheid moet zich concentreren op andere doelgroepen, en moet zorgen voor de ondersteuning van de mensen die aan NME doen, van experimenten, enzovoort. Het is niet haar taak ervoor te zorgen dat elke klas kan worden opgevangen in een NME-centrum. We zullen dat nooit voor het hele gebied goed kunnen doen.

Er is zeker nog geen definitieve tekst voor het kerntakendebat, maar ik heb wel de indruk dat de provincies zich geroepen voelen daar een rol in te spelen. Dat neemt echter niet weg dat er omtrent een aantal centra nu al contacten zijn met de provincies. Dat geldt niet voor De Vroente, maar bijvoorbeeld wel voor het centrum in De Panne, waar we concreet bezig zijn met een concessieovereenkomst om de werking van het centrum over te dragen aan de provincie. Trouwens niet alleen de provincies, maar ook de lokale besturen en de NGO's kunnen hier een grotere rol in spelen dan voordien.

Een van de belangrijke vragen was die naar de implicaties voor het personeel. Belangrijk is dat de continuïteit van de huidige staf zo veel mogelijk gegarandeerd blijft. Er is me niets meegedeeld over een wijziging. Ik ga er dus van uit dat de personeelsbezetting behouden blijft. Om die reden heb ik de minister van Onderwijs gevraagd de detachering van het personeel voor 3 jaar te verlengen, zodat er een zeker perspectief is. Minister Vanderpoorten heeft er echter voor geopteerd de detachering jaarlijks te herzien. Ik denk evenwel niet dat er daardoor jaarlijks een probleem is.

Het is de bedoeling de kwaliteit van het NME-aanbod over het hele Vlaamse grondgebied en voor alle scholieren en andere doelgroepen te verbeteren door het organiseren van opleidingen, onder andere voor vrijwilligers, onderwijzensen en personeel van intermediaire organisaties.

De opdracht en de taak van het huidige NME-personeel waarover we op het ministerie beschikken, en dat al heel wat ervaring heeft, houdt vooral in de organisatie van die opleiding te verzorgen, er inhoud aan te geven, en te zorgen voor een multiplicatoreffect, zodat de eerstelijns-NME beter kan worden uitgebouwd met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. We zitten misschien niet helemaal op dezelfde golflengte, maar het is belangrijk dat wij een centrale rol spelen, en de lokale besturen een gedecentraliseerde rol.

Als er ooit sprake zal zijn van een eventuele samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot De Vroente, dan moet de bezoekerscentrumfunctie ten volle worden ingevuld door één of meerdere partners, om zodoende het onthaal en het NME-aanbod te optimaliseren. Het is dus zeker niet de bedoeling de individuele bezoekers in de kou te laten staan, letterlijk noch figuurlijk. We zullen zorgen voor een betere opvang dan momenteel het geval is. Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kan niet voorzien in een zeer grote permanentie in al die centra. Als we dat aan de NGO's en de provincies overlaten, zal het gemakkelijker gaan.

Het huurcontract blijft, en we doen wat erin staat. Het kerntakendebat zal nog moeten worden gevoerd. Het is zeker de bedoeling het NME-aanbod ruimer te maken, en niet het in te krimpen. Het blijft een van de hoofddoelstellingen van het milieubeleid daar voldoende aandacht aan te besteden.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mevrouw de minister, u spreekt relatief geruststellende woorden. Relatief, omdat er inderdaad een belangrijk meningsverschil over is of gedetacheerde leerkrachten ook kunnen worden ingeschakeld in de begeleiding van klassen. Ik begrijp dat we dat niet voldoende voor het hele gebied kunnen doen, maar er wordt op dat punt wel prachtig werk geleverd. Het is dan ook de vraag of dat in De Vroente bij de Kalmthoutse Heide niet kan worden voortgezet. Ik vrees immers dat het anders niet zal gebeuren. Degenen die in vervanging zullen moeten voorzien, zullen dat niet op dezelfde kwaliteitsvolle wijze kunnen doen.

Caluwé

De discussie in het kerntakendebat is niet afgerond – daarom kunnen we er natuurlijk in het parlement nog over discussiëren -, maar ze is wel heel ver gevorderd. Tenzij u uitdrukkelijk zegt dat u het anders wil aanpakken, gaat het overduidelijk in de richting dat nog slechts één centrum, De Helix, door het gewest zal worden gehouden. In Kalmthout, en in andere centra zal het dus worden afgebouwd.

Minister Vera Dua : Die centra blijven. Ik wil tot een overeenkomst komen met de provincie. Elementen van de overeenkomst zullen onder andere zijn dat de personeelsbezetting moet blijven, dat de dienstverlening moet blijven, en dat er een soort samenwerking komt voor de exploitatie van zo'n centrum.

De heer Ludwig Caluwé : Ze blijven echter achter zonder educatief personeel van het gewest. (*Opmerkingen van minister Vera Dua*)

U hebt een half jaar geleden duidelijk gezegd dat het NME-personeel één ploeg vormt en dat de tewerkstelling in Kalmthout nog slechts voorlopig was, en zou worden afgebouwd. Het personeel zou dan naar andere plaatsen worden overgeheveld. Er waren acht mensen, waarvan er één om persoonlijke redenen zijn detachering heeft opgezegd. De vervanger van die persoon is niet naar Kalmthout gegaan, maar naar Brussel.

Er zijn twee systemen van detachering. In het ene systeem blijft de anciënniteit in het onderwijs tijdens de detachering doorlopen. In het andere systeem gaat het veeleer om een verlot met behoud van wedde, maar zonder anciënniteit. Wie zo'n detachering opneemt, benadeelt zichzelf financieel. Het is blijkbaar uw intentie het personeel van het ene systeem over te hevelen naar het andere. Dan kunt u evengoed de mensen vragen terug te keren naar het onderwijs, want ze zouden zichzelf loonverlies aandoen door te blijven.

Minister Vera Dua : Ik zal de problematiek van de detachering aankaarten bij minister Vanderpoorten.

De heer Ludwig Caluwé : Het belangrijkste probleem lijkt me dat het hele systeem wordt gewijzigd naar aanleiding van het kerntakendebat, terwijl er met de betrokken personeelsleden nog geen enkel overleg is gepleegd. Ze vernemen er niets van. Ze zien alleen af en toe een brief, maar een gesprek over hoe zij het zelf zien, ontbreekt. Dat

geeft aanleiding tot grote ongerustheid en onzekerheid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de rol van de minister in het politiek overleg aangaande de toekomst van het Lappersfort te Brugge

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de rol van de minister in het politiek overleg aangaande de toekomst van het Lappersfort te Brugge.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de perikelen omtrent het Lappersfort in Brugge hebben de nationale pers niet onberoerd gelaten. Ook de voortdurende acties van de bezetters van het Lappersfortbos konden op heel wat interesse en media-aandacht rekenen.

Op 19 september werd een werkvergadering gehouden met u als minister van Leefmilieu, een medewerker van minister Van Mechelen, een vertegenwoordiger van Fabricom – de eigenaar van de gronden -, en burgemeester Moenaert namens het Brugse stadsbestuur. Die bijeenkomst moest leiden tot een definitieve oplossing voor het Lappersfortbos.

Mevrouw de minister, in de pers verklaarde u dat u begrip had voor de mobiliteitsproblemen van de stad Brugge. Als voorwaarde voor een aankoop van het Lappersfortbos door de Vlaamse overheid eist u evenwel een bestemmingswijziging waardoor het bos grotendeels intact zou kunnen blijven.

De stad Brugge voelt zich alleszins niet geroepen om het bos aan te kopen. De stad verwijst bovendien naar het nog steeds geldende gewestplan en wil de planschade bij een eventuele BPA-wijziging niet betalen. Zij wil een oplossing voor het probleem liever naar de Vlaamse overheid doorschuiven.

Van den Eynde

Het Lappersfortbos wordt inmiddels reeds meer dan een jaar bezet. De bezetters zijn op 9 september laatstleden veroordeeld door de vrederechter. Het vonnis werd op 13 september reeds betekend. De vrederechter oordeelde dat de bezetters zich onwettig op privé-eigendom bevinden. Een oplossing is er echter nog steeds niet.

Mevrouw de minister, klopt de berichtgeving in de pers dat u wel bereid bent een stukje bos op te offeren voor de verbreding van de huidige Vaartdijkstraat tot een tweevaksbaan, met daarnaast een recreatieve fietsroute langsheen het bos? Hebt u al overleg gepleegd met minister Stevaert om de aanleg daarvan te bepleiten? Die wil momenteel namelijk geen overheidsgeld vrijmaken voor de verbreding van de Vaartdijkstraat.

Het is een moeilijk dossier, waar drie ministers bij betrokken zijn. Bent u van mening dat, vooraleer er sprake kan zijn van een aankoop van het bos door de overheid, de stad Brugge eerst het BPA moet wijzigen?

U kondigde tevens aan met uw collega Van Mechelen te zullen praten over maatregelen die het maximaal behoud van het bos garanderen. Hebben deze gesprekken reeds plaatsgevonden? Wat is het gevolg van die gesprekken? Wat bedoelt u precies met maatregelen die het maximaal behoud van het bos garanderen? Bedoelt u daarmee dat de Vlaamse overheid ook de eerste stap kan zetten en een RUP kan laten opmaken? Draagt dit uw voorkeur weg? Hebt u al precieze gegevens over de planschade die in dat geval moet worden betaald aan de eigenaar?

Mevrouw de minister, u betuigde tijdens een ontbijtbezoek reeds in juli uw sympathie voor de onlangs veroordeelde bosbezetters. Klopt het dat u tijdens het gesprek te Brugge de vertegenwoordigers van Fabricom hebt gevraagd om bij hun directie aan te dringen op een uitstel van de verdrijving van de bezetters? Wat is de stand van zaken in het overleg over de toekomst van het Lappersfortbos, en hoe wilt u dat probleem aanpakken?

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, als Bruggeling ken ik de situatie heel goed, want ik zetel ook in de gemeenteraad. Het verbijstert me dat het BPA Ten Briele, via het begrip Lappersfort,

is uitgegroeid tot een ware mythe, en dat het plekje is uitgegroeid tot een soort mediaparadijs en bedevaartsoord waar heel wat prominenten komen en gaan.

Ik wil iets kwijt over de beeldvorming. Een luchtfoto kan bij een vergelijking met andere centrumsteden meteen aantonen dat Brugge goed is voorzien van een groene gordel. Tijdens de voorbije en de huidige zittingsperiode werd die groene gordel voortdurend verstevigd. De koninginnenstukken van die gordel zijn de domeinen Beisbroek en Tudor. Mijnheer de voorzitter, u moet daar maar eens op bezoek gaan met uw commissie. Er is ook een prachtig natuureducatief centrum.

In de binnenstad worden voortdurend privé-stadsparken in samenwerking met de groendienst aangelegd, en ook toegankelijk gemaakt. Onlangs zijn weer tientallen hectaren aangekocht, bestemd voor bosgebied, maar daar praat niemand over, want het gaat om het Lappersfort. Dat ergert me mateloos. Het BPA Ten Briele werd in mei 2000 unaniem door de Brugse gemeenteraad goedgekeurd. Het werd ook door de hogere overheid goedgekeurd.

Wie Brugge kent, weet dat het een fijnmazig stedelijk weefsel heeft. De ruimte die er nog overblijft om ontwikkelingen mogelijk te maken, is heel beperkt. Het BPA Ten Briele betreft inderdaad de stelplaats voor De Lijn en de verbreding van de Vaartdijkstraat, maar voorziet ook in een stadspark. De bezetters hebben in feite vooral dat stadspark bezet.

Er worden heel wat projecten ontwikkeld in de omgeving van het station. Gelukkig kennen we in Brugge nog geen fileprobleem. Door het proactief beleid zou het BPA ons mogelijkheden kunnen bieden. Dat is nu echter verleden tijd, want minister Stevaert heeft gezegd dat de nieuwe stelplaats er niet komt. Die werd gepland, omdat de huidige stelplaats in een dichtbebouwde woonwijk ligt en die buurt onleefbaar maakt. Ze moet daar dus weg.

Het lijkt me een goed beleid de nieuwe stelplaats te lokaliseren in een gebied dat geprangd ligt tussen de Brugeoise, de spoorweg en de vaart. Die optie vervalt nu echter, zodat we op zoek moeten naar een nieuwe locatie. Waarschijnlijk komt ze nu toch op een plaats waar ze oorspronkelijk was gepland, namelijk de terreinen van de Brugeoise of van de NMBS. Daarvoor – en ook voor de ontwikkelingen rond het station – is echter een nieuwe ontsluiting nodig, en de Vaartdijkstraat is de enige logische mogelijkheid daartoe. De stad wil de Baron Ruzettelaan autoluw maken en voorzien

Van Nieuwkerke

van een vrije busbaan. Die mobiliteitsproblematiek speelt hier mee. Het algemeen belang moet op de eerste plaats komen, en het BPA is in die geest ontworpen. Wie politieke verantwoordelijkheid neemt, moet het algemeen belang vooropstellen. Het bosdecreet bepaalt overigens dat naar compensaties moet worden gezocht voor de bomen die verdwijnen. Dat zal ook geen probleem zijn.

Mevrouw de minister, dit is voor Brugge een belangrijk dossier. Nadat het als gevolg van de belangstelling enorme proporties heeft aangenomen, is het tijd dat de rede weerkeert. De politiek verantwoordelijken moeten het dossier rationeel benaderen.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mevrouw de minister, het Lappersfortbos is inderdaad een symbooldossier geworden, maar het heeft daartoe dan ook alle ingrediënten. Men pleit voortdurend voor groene gordels en stadsbossen. Wie één van die elementen bedreigt, zoekt moeilijkheden. (*Opmerking van de heer André Van Nieuwkerke*)

Er zijn nog tal van dossiers waarmee dit vergeleken kan worden, denk maar eens aan de commotie die de werken aan de Antwerpse leien hebben veroorzaakt. Ik kan dat begrijpen.

We moeten goed beseffen dat steeds meer mensen gevoelig zijn voor een aantasting of bedreiging van het weinige groen dat ons nog rest. Mijnheer Van Nieuwkerke, ik vind dan ook dat u te licht over die compensaties bent gegaan. Die compensaties betekenen voor mij slechts een doekje voor het bloeden. Het is niet door een paar hectare aan te planten dat men een nieuw bos creëert : eer er een echt bos ontstaat, zijn we 100 of 150 jaar verder.

Er zijn trouwens niet alleen de bezetters, maar ook de circa 70 Brugse verenigingen die zich achter hun verzet scharen. Is het nu zo moeilijk voor het gemeentebestuur om dit dossier eens opnieuw te bekijken, onder meer in het licht van de mobiliteit ? Kan het echt niet op een andere manier worden opgelost ? Het is misschien niet eenvoudig, maar er moeten toch alternatieven voorhanden zijn. Er zijn immers vast en zeker andere mogelijkheden om dat mobiliteits- en ontsluitingsprobleem op te lossen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, dit is inderdaad een symbooldossier geworden. Het gebeurt immers niet elke dag dat jongeren gedurende meer dan een jaar in boomhutten gaan leven om te protesteren tegen het omhakken van bomen. Wat er ook gebeurt, het is een symbooldossier omwille van het onderwerp van het protest en van de manier waarop dit protest gevoerd en georganiseerd wordt.

Zoals u weet, ben ik persoonlijk gaan kijken om na te gaan of het bos het bewaren waard is. Het is mijns inziens een bos waar vele stadsbesturen van zouden dromen. Indien Gent zo'n bos kreeg, zou de stad daar bijzonder gelukkig zijn.

We moeten enorm veel inspanningen leveren om stadsbossen aan te planten. Brugge is trouwens groener dan andere steden. Bij de afsluiting van de Week van het Bos zal ik de eerste percelen van het nieuwe Kortrijkse stadsbos aanplanten. Het betreft een dossier dat al vele jaren aansleept en dat ongehooflijk veel voeten in de aarde heeft gehad vooraleer het gerealiseerd kon worden. Het is trouwens een bijzonder dure aangelegenheid, maar die dan wel beantwoordt aan een algemene vraag. Een verhoging van het bosareaal is absoluut vereist. Wie mij en mijn achtergrond kent, zal wel weten dat het kappen van een bestaand bos echt in mijn hart snijdt.

Bij mijn bezoek heb ik me relatief op de vlakte gehouden. Ik heb gewoon beloofd dat ik het dossier zou bekijken, hoewel ik vanuit mijn positie het bos graag bewaard zou zien. We zijn toen allemaal rond de tafel gaan zitten – de eigenaars, het stadsbestuur, mijn kabinet en het kabinet van minister Van Mechelen – om na te gaan hoe we uit die impasse kunnen geraken. U moet immers beseffen dat ook het stadsbestuur vastzit. Niemand staat te trappelen om die jongeren daar met een uitgebreide politiemacht uit die bomen te jagen. Zowel ikzelf als de burgemeester leveren in ieder geval inspanningen om op de een of andere manier uit die patstelling te geraken. Uiteraard is mijn uitgangspunt daarbij het bos maximaal te kunnen behouden.

Een deel van het bos is gereserveerd voor verbreding van het kanaal, dus niet voor wegverbreding. Daarnaast is er een stuk industriegebied, een stuk parkzone en een stuk KMO-zone. Ik heb hierover overleg gepleegd met minister Van Mechelen. Ons uitgangspunt is dat de opmaak van een nieuw BPA voor de hele site het meest logische zou zijn, zodat de bestemming al dan niet geheel of gedeeltelijk overeenstemt met het gebruik, namelijk bosgrond. Parallel daarmee kan het best worden gestart met

Dua

onderhandelingen met de eigenaars om eventueel een aankoop te overwegen door het Vlaams Gewest. Voorwaarde is evenwel dat de eigenaar geen onredelijke eisen stelt.

Momenteel is er nog geen duidelijkheid over een eventuele planschade-eis. Ik ga ervan uit dat we met de eigenaars een akkoord kunnen bereiken en dat we op die manier de lange procedure van de planschadeclaims kunnen vermijden.

Ik zal me niet uitspreken over de noodzaak van bepaalde ingrepen met betrekking tot de mobiliteit. Ik vermoed dat dienaangaande nog naar alternatieven kan worden gezocht.

Wat de uitdrijving van de bezetters betreft, ligt de bal nu in het kamp van Fabricom. Die mensen zijn de eigenaars en beschikken over een vonnis waardoor de uitdrijving kan – zelfs moet – gebeuren zodra zij daartoe het bevel geven. Zodra Fabricom beslist dat het vonnis moet worden uitgevoerd, zal de burgemeester de politie moeten inzetten. Tijdens de onderhandelingen in Brugge hebben we echter nog enig uitstel vanwege de directie van Fabricom kunnen bekomen. Volgende week ga ik waarschijnlijk opnieuw naar Brugge om na te gaan hoe ver we nog van een eventuele oplossing staan.

Wat ik nu gezegd heb, kan dus worden beschouwd als een tussentijdse evaluatie van het dossier. Ik hoop dat we weldra met z'n allen en met de nodige sereniteit tot een oplossing zullen komen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is uiteraard mooi en moedig op te komen voor de natuur, maar door de goedkeuring van de bezetting keuren we ook goed dat er zonevreemde constructies worden gebouwd. U hebt het over een symbooldossier, maar toch betreft het hier illegale activiteiten, want de vrederechter heeft de bezetters veroordeeld. We moeten jonge mensen erop wijzen dat ook zij rekening moeten houden met burgerplicht en burgerzin. Zij begaan een overtreding en de rechter heeft hen dan ook terecht veroordeeld.

De heer Van Nieuwkerke heeft er reeds op gewezen dat het BPA Ten Briele reeds twee jaar geleden werd goedgekeurd door de voltallige gemeente-

raad waarbij ook Agalev betrokken was. Is het geen grondige fout van uw fractie dat zij daar toen geen rekening mee gehouden heeft ? Het is enkel door die actie van die jonge mensen dat de Agalev-fractie plotseling is wakker geschrokken en zich de fout van toen realiseert.

Waardoor wordt aan het milieu de meeste schade toegebracht ? Door de weg niet toe te kennen of door het bos te bezetten ? Ik wil er trouwens op wijzen – iets wat de heer Van Nieuwkerke ook al heeft gedaan – dat het slechts om een stuk van het bos gaat, namelijk 4 hectare. Het is jammer dat steeds bomen moeten wijken, maar dat is nu eenmaal in elk dossier het geval. Het is misschien lovenswaardig dat die jongeren voor het bos opkomen, maar het is en blijft illegaal wat ze doen.

Ik vraag me ook af of u de bal nu niet opnieuw in het kamp van de stad Brugge gooit. U zegt immers dat de stad het BPA moet wijzigen. Fabricom heeft eigenlijk alles in handen. Als Fabricom de wet toegepast wil zien, dan zullen die jongeren – die dat bos symbolisch mooi bezetten – verdreven moeten worden ten gunste van wat ik het openbaar welzijn van de stad Brugge zal noemen. Het zou dus een gevaarlijk dossier kunnen worden indien we het illegale verzet van die jongeren gaan goedpraten.

Ik ben wel heel benieuwd naar de onderhandelingen die u nog zult voeren. Ik zal u daarover op tijd en stond nog vragen stellen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik voer onderhandelingen in verband met de aankoop, ongeacht wat er met de bestemming gebeurt. Minister Van Mechelen zegt zeer terecht in verband met het industriegebied en de KMO-zone dat er beter naar een alternatieve locatie zou worden gezocht.

De stad Brugge vraagt veel, namelijk niet alleen een weg, maar ook dat de weg wordt betaald door het gewest en dat de bestemming van het bos wordt gewijzigd. De stad Brugge stelt zich louter als vragende partij op. Dat is in geen enkel dossier mogelijk. Iedereen zal dus wat water bij de wijn moeten doen om te komen tot een redelijke oplossing. We zullen de betrokkenen trachten te overtuigen van het feit dat er tussenoplossingen mogelijk zijn.

De heer André Van Nieuwkerke : Bij die zuidelijke ontsluiting zijn er ook nog straten en wegen die de stad heeft overgenomen. Ze betaalt voor het onderhoud daarvan. Die afspraak werd ooit gemaakt.

Van Nieuwkerke

Dat is een ander dossier, maar het is toch verweven met dit dossier.

Het gaat nu om het optimaliseren van een bestaande weg. Bovendien zijn er in het stedelijk weefsel van Brugge niet veel alternatieve mogelijkheden meer. Het zou een onmogelijke opdracht zijn nieuwe wegen aan te leggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.21 uur.*
